

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEČ

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sara jevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Nova smer srbske cerkve

Kot državljani Jugoslavije ne smemo prezeti, da je ustanovitev naše države zedinila vse razkosane dele srbskega pravoslavja in s tem izredno ojačila srbske cerkve. Stoletja razkosani deli srbske cerkve so zedinjeni v eno upravno skupino. Srbski patriarhat se je približal onemu sijaju in vplivu, ki ga je imel pod srbskim carjem Dušanom Silvim. To se izraža tudi v državnem budžetu, ki srbskemu patriarhu poleg visoke plače določa še visoke dodatke — mesečnih 35.000 Din — za reprezentacijo poleg tega še avtomobil in mnogo drugega. Novi sijaj obnovljenega srbskega patriarhata se javlja v velikih načrtih za zgradbo srbske patriarške cerkve in patriarhovega dvorca v prestolnici. Prenovljena moč srbske cerkve se uveljavlja tudi v novi cerkveni ustavi, objavljeni dne 16. novembra lanskega leta, ki se je letošnji pomlad pričela na celi črti izvajati.

Prvo desetletje po prevratu je srbska cerkev imela mnogo notranjih težav in borb. Dolgo se ni mogla orientirati v novih razmerah. Nekoliko jo je morda ovirala tudi oseba patriarha Dimitrija, ki kot slaboten starček ni mogel imeti velike podjetnosti in gibčnosti. Sedaj pa so poglavitne težave premagane. Srbska cerkev ima novo ustavo, ki enotno ureja in oživlja stoletja ločene dele. Na čelu cerkve je mlad energičen patriarh, ki ima trdno voljo do konca izvesti novo ustavo in prenoviti vse cerkveno življenje. Nova ustava daje srbski cerkvi na eni strani veliko avtonomijo, na drugi strani pa vso naklonjenost države. Srbska cerkev se je oprostila pretesnega objema državne oblasti, obenem pa si je zagotovila zadostno podporo državnih finančnih sredstev.

S tem stopa srbska cerkev v novo dobo svoje zgodovine in svojega življenja. Z odločno voljo in z močno samozavestjo nastopa kot važen verskoprosvetni faktor ter svojemu narodu in naši državi nudi svojo idejno pomoč za ojačenje državne ideje in edinstvi.

Upravna osamosvojitve srbske cerkve se pojavljata tudi v poskusih idejne samostojnosti, v pojavih nove cerkvene miselnosti, v poskusih neke nove bogoslovne smeri, ki naj bi predstavljala samoniklost svetosavskega pravoslavja. Ta nova cerkvena in bogoslovna miselnost se je pojavila v lanskem velikonočnem poslanici srbskega patriarha in v mnogih člankih v cerkvenih listih, ki so pripravljali in branili novo cerkveno smer.

Nova bogoslovna smer v srbski cerkvi se predstavlja kot izvirna srbska, »svetosavska« miselnost. A strokovna znanstvena analiza je dokazala, da ni niti izvirna niti skladna s srbskimi jugoslovanskimi razmerami. O tem je poročal »Slovenec« dne 4. oktobra 1931 v članku »Toleranca«. Podrobno znanstveno pojasnilo te nove smeri pa je objavil vprav izišli 2. stopnič »Bogoslovne Vestnik« v obširnem članku »Nova smer v srbski cerkvi«, ki ga je napisal naš najboljši strokovnjak in poznavalec pravoslavja, dr. F. Grivec.

Znanstveno je dokazano, da se pod praporom novega svetosavskega bogoslovja prav neprimerno na naša jugoslovanska tla prenajajo najskrajnejše ideje ruske laične teologije Homjakova in Dostojevkega, ki je dvakrat zastarela, nasprotna zgodovinskim dejstvom in najnovejšim dogodkom, a prav tako nasprotna pravoslavim in katoliškim verskim tradicijam.

Te zastarele ruske ideje so se v drugi obliki pojavile tudi na srbskem književnem polju in povzročile mnogo šuma v krogu belgrajskih književnikov in časnikarjev. Srbski dramatik Dušan Nikolajević je namreč s sodelovanjem srbskih dramatičnih pisateljev hotel spraviti na oder v tem duhu spisano dramo »Volga, Volga«, ki v imenu Dostojevkega napoveduje boj zapadnemu krščanstvu. Med branitelji te drame se je oglašil tudi znani bogoslovni profesor in politik dr. Vojislav Janjić, ki je izjavil, da Dostojevski in z njim D. Nikolajević popolnoma pravilno v duhu pravoslavja in pravoslavnega bogoslovja predstavljata razmerje med pravoslavjem in katoliškim Zapadom. Podobna smer se hoče uveljaviti tudi v listu »Svetosavljec«, glasilu slušateljev pravoslavne bogoslovne fakultete v Belgradu. Z druge strani pa je znano, da profesorji belgrajske bogoslovne fakultete po večini večini odklanjajo to bogoslovno smer, ki se iz bistveno različnih in zastarelih ruskih razmer presaja na naša tla.

Ni naša naloga, da bi se spuščali v podrobno razpravljanje o tem vprašanju. A naša časniška dolžnost je, da opozorimo na te pojave v srbski cerkvi, toliko bolj, ker srbska cerkev nastopa s pomlajeno močjo in v izjavah službenega patriarškega »Glasnika« in drugih cerkvenih glasil ponuja naši državi sodelovanje za zgraditev nove »skupne čisto-krščanske kulture«.

Postaje kjer se ne bodo prodajali vozni listki

Belgrad, 12. aprila. AA. Z odlokom generalne direkcije državnih železnic se ukine prodaja voznih listkov na postajah Črnuče, Dobravica, Donje Pokupje, Kristanovec, Mlačevo, Mostanjci-Venica, Pavlović, Predole, Pušenci, Stanjčević, Bratišinec, Zorkovae-Polje. Potnikom se bodo izdajali vozni listki v vlaku.

Evropo čaka še en fiasko

Razorožitev se bo zopet odložila

London, 12. apr. Tukašnji listi spremljajo zopetno zasedanje razorožitvene konference z ironijo in pesimizmom. Še preden se je zasedanje otvorilo, je časopisje, ki stoji pod vrisom neuspeha konference za gospodarsko pomoč Podonavju, izrazilo mnenje, da čaka razorožitveno konferenco ista usoda. Tudi diplomatični krogi so prepričani, da se bodo razprave o razorožitvi vlekle naprej nekaj tednov, ne da bi dozorle kakršenkoli rezultat. Diplomati bodo najprej govorili o praktičnih problemih razorožitve, ko pa se bo videlo, da razorožitev, naj se predlagajo še tako praktični načini, ni mogoča, ako se velesile ne zedinijo v svojih principelnih pogledih na ta problem, se bo sklenilo, da naj se konferenca zopet začne — prihodnje leto! Sicer bo MacDonald, ki odide za ministrom za zunanje zadeve Simonom v Zenevo prihodnji teden, skušal, da konferenco poživi, toda ni ga politika, ki bi verjel v tak čudež. Delegati bodo morali na koncu konstatirati, da se popolnoma strinjajo v želji po razorožitvi, da pa absolutno ni mogoče spraviti v soglasje načelnih naspotij, na kakšni podlagi naj se razorožitev izvrši, in bodo sklenili, da naj se razprave na podlagi raznih resolucij in nasvetov odborov in pododborsov nadaljujejo prihodnje leto.

Amerika proti Franciji

In v resnici je potek prve seje razorožitvene konference 11. aprila popolnoma potrdil te pesimistične domneve. Vsi delegati so se popolnoma strinjali z ameriškim zastopnikom Gibbonsom, ki je predlagal praktičen način, kako naj bi se razorožitev postopoma izvedla. Toda kmalu se je pokazalo, da so zelo upravičeni pomisleki drugih velesil, ki se ne nahajajo v takem položaju kakor Amerika, ki s kopnega ne more biti izlepa napadena, ki pa s svoje strani lahko izvrši protinapad proti drugi državi s težkimi kalibri svojega brodoma. Gibbons je namreč v dolgem govoru v imenu Amerike predlagal, naj se čimprej uničijo vsi kosi težke artilerije in vsi tanki ter naj se popolnoma prepreči uporaba dušljivih in strupenih plinov. Vsa ta sredstva, je izjavil Gibbons, tvorijo orožje v rokah napadalca, in kakor hitro bi se ta sredstva uničila, potem bi, kakor meni Gibbons, izginil strah onih narodov, ki se boje, da ne bi kdo napadel in preplaval njihovega ozemlja. Takoj so vsi vedeli, da ameriški delegat meri na Francijo, koje temeljno načelo je, da se razorožitev ne more izvesti, preden niso po Zvezi narodov podane trdne garancije za to, da nobena država ne bo kršila miru z napadom na drugo. Zelo so presenetili Francijo in njene prijateljice nadaljnja izvajanja Gibbonsa, ki je predlagal, da naj se razorožitev na morju izvede šele pozneje, ko bodo odpravljena, oziroma uničena vsa napadna sredstva na kopnem. Iz tega se je jasno videlo, da hoče Amerika ohraniti svojo pomorsko silo nedotaknjeno, dočim bi bila Francija primorana odreči se sredstvom, ki so potrebna za protiofenzivo, če bi bil krivični napad sosedu odbit. Sploh je ločitev med napadalnimi in obrambnimi sredstvi čisto umetna in se zato predlogi Amerike ne morejo smatrati kot resno mislijo, ampak pomenijo le diplomatično ofenzivno proti Franciji.

Anglija in Italija z Ameriko

To se je takoj videlo v nadaljnjem poteku razprave, ko sta se namreč tako angleški kakor italijanski delegat pridružila ameriškem predlogu. Angleški zunanji minister Simon se je ameriškem predlogu brezpogojno pridružil, češ, da je najbolj praktičen. Uničenje napadalnih sredstev, ki so jako draga — najtežji napadalni top na primer stane 450.000 dolarjev, najtežji tank pa 45.000 dolarjev — bi znatno olajšalo evropske finance. Isto tako se je izjavil za ameriški predlog nemški delegat Nodolny, ki je sicer izjavil, da je Nemčija za popolno postopno razorožitev na morju in na kopnem, in sicer na najnižji minimum, kakor ga predvideva člen 8 pakta Zveze narodov, da pa smatra ameriški predlog zaenkrat kot prvi praktični korak k uresničenju popolne razorožitve. Ameriški predlog si je nato osvojil tudi italijanski delegat, general Cavallero, ki je opozarjal na italijansko spomenico, ki predlaga še veliko dalekosežnejše uničenje vojnih sredstev nego Amerika, ker se razteza tudi na vojne ladje največjega tipa, na podmornice in na napadale aeroplane. Končno pa je italijanski delegat pristal na ameriški predlog, ki naj služi za podlago definitivnemu razorožitvenemu načrtu.

Izjava g. Tardieua

Ko se je na ta način pokazala neka hotena ali nehotena kooperacija med Ameriko, Anglijo in Italijo, je vstal francoski ministrski predsednik Tardieu, ki je izjavil, da se z načelnimi idejami g. Gibbonsa popolnoma strinja, da pa francoski načrt, ki stremi za popolno razorožitvijo, gre veliko dalej. Treba je izvesti istočasno razorožitev ne samo na kopnem, ampak tudi na morju in v zraku. V tem oziru se Francija popolnoma strinja z italijanskim predlogom, toda Francija predlaga tudi, da naj Zveza narodov točno definira, kdo je napadalec in kaj je razumeti pod besedo napad. Če se države razorožijo tako na kopnem kakor na morju in v zraku — in to je potrebno, ker so orožja vse vrste med seboj v nujni zvezi — potem mora obstojati forum, ki bo z efektivno silo mogel preprečiti vsake kršitve miru, tako da bo vsaka država sigurna pred napadom. Francija nikakor ne more sprejeti ameriške teze, ker je Francija velesila na kopnem in na morju. Ameriški predlog sam na sebi ne more služiti kot podlaga za diskusijo, ampak konferenca ga

more proučiti le v zvezi z vsemi ostalimi predlogi, ki se morajo spraviti med seboj v soglasje.

Rezultat — ničla

Potek konference je torej popolnoma dokazal pravilnost gledanja angleškega tiska na ta problem. Izvrstno pravi nek angleški list, da se je problem

Francoski protimanever

Tardieu pobija ameriški razorožitveni predlog

Zeneva, 12. aprila. tg. Svojo včerajšnjo odklonitev ameriškega predloga, da se odpravi tako zvana težka napadna orožja, je danes Tardieu ute meljeval v sijajnem govoru Deloma se je pri tem strinjal s sovjetskim delegatom Litvinom, ki je ravno tako opozarjal na to, da mnoge manjše razorožitve iz predvojne dobe niso preprečile vojne. Litvinov je izjavil iz tega, da se mora vse prizadevanje koncentrirati samo na znižanje oborožitve. V to svrhu je razdelil države v tri skupine: male, srednje in velike. Za velike države je zahteval zmanjšanje oboroževanja do 50%, k čemur je pripravljena tudi Rusija. Predvsem pa se mora že v naprej določiti proporcionalno nadaljevano zmanjšanje. V tem smislu je Litvinov slično kakor Tardieu, označil ameriške predloge za nezadostne in slično kakor včeraj Nodolny, za skoro preskromen začetek. Tardieu je utemeljeval protest proti ameriški intrigi in se izjavil sploh proti odpravi posameznih vrst orožja, s čimer nikdar ne bo mogoče doseči resnične razorožitve. Utemeljeval je to s tem, da je nemška tehnika, ker je bilo v Nemčiji prepovedano graditi velike vojne ladje, v splošno občudovanje vsega sveta zgradila tako zване »žepne križarke«. Zato bo tehnika povsod lahko, če se odpravijo tanki, težko topništvo in velika bombna letala, iznašajo žepne tanke, žepne topove in žepna letala. Sploh pa je treba opustiti idejo, da bi se vojna reglementirala in humanizirala. Ne ostane drugega kot da se vojna sploh

mednarodne kontrole in varnosti, ki ga je predlagala Francija in preko katerega sta hoteli iti Amerika in Italija ter ga vreči skozi vrata, vrnil v konferenčno dvorano nazaj skozi okno. In ker se baš o tem principu velesile ne morejo sporazumeti, zato je pozitiven uspeh razorožitvene konference danes bolj oddaljen, nego kdajkoli prej.

Pariz, 12. aprila. tg. »ECHO de Paris« piše, da se bo Tardieu jutri zvečer vrnil v Pariz in odpotoval nazaj v Zenevo šele koncem prihodnjega tedna. Včeraj je imel sestanek z voditeljem nemške delegacije Nodolnym, pri čemer sta se razgovarjala o možnosti osebnega sestanka Tardieua z dr. Brüningom, ker bo dr. Brüning odpotoval v Zenevo šele v sredo.

Novi nenadni Gibsonov predlog je povzročil v Parizu precejšnjo nevoljo. Gibsonu očitajo, da je hotel veliki Tardieujev načrt zlahotno torpedirati. »Petit Parisien« pravi, da je namen tega ameriškega predloga demagogičen manever, intriga in hujškanje. Nasprotno pa je Tardieu takoj mojstrsko pojasnil problem, ki so ga Američani skafili. Ameriški predlogi se nanašajo samo na vojsko na suhem in se nič ne ozirajo na medsebojno neodvisnost razorožitve na suhem, na morju in v zraku, niti ne predvidevajo kontrole ali sankcij. Slabo voljo je napravilo v Franciji tudi to, da je bil baje sir John Simon naprej obveščen o ameriškem predlogu.

Izbruh ognjenikov v Južni Ameriki

Strašna vulkanska katastrofa v Kordiljerah — Mesta posuta s pepelom — Mnogo človeških žrtev

London, 13. aprila. tg. Preteklo noč so se ponavljali v gorah od Santiaga do Concepciona v daljavi 480 km hudi vulkanski izbruhi s potresnimi sunki. Vulkan Descabezado na meji med Čilem in Argentino, o katerem se je smatralo, da je že ugasel, je izbruhnil ponovno. Bližnje mesto Mendoza, katero je porušil potres že l. 1861., je popolnoma pokrito s pepelom. Izbruhnil je tudi vulkan Tingivirica in več drugih manjših vulkanov. Pepelov dež je padal tudi v Buenos Airesu in Valparaisu. Iz Čila so poslali več letal, katera pa morajo ostati v velikih višinah, da se ne poškodujejo radi vulkanskih izbruhov. Verjetno je, da je katastrofa zahtevala mnogo človeških žrtve.

Newyork, 13. aprila. tg. V dolžini 600 km bruhajo v Kordiljerah vulkani že več kot 20 minut. Na stotine kilometrov daleč žari nebo, vsak tre-

nutek pa trga obzorje bliski in se ponavljajo eksplozije plinov. Grmenje se čuje več kot 100 km daleč in zemlja se neprestano trese radi silnih sunkov. Vulkan Tingivirica je zasul mesto Colchagua. Vulkan Quizaku pa je zasul s pepelom provinco Talca. Prebivalci morajo bivati na prostem. Zapadni vetrovi nosijo pepel po vsej Argentini. Mnogo vlakov je obšlo v pepelu. Kraji v provinci Mendoza zahtevajo, da se jim pošlje kisik, ker se je mnogo oseb zastrupilo s plini. Oblasti so poslale v Mendoza vojaške čete. Vremenska opazovalnica v Buenos Airesu je ugotovila, da je padlo tam v 24 urah 3150 ton pepela. Mnogim osebam se radi pepela vnele oči, tako da so morali iskati zdravniško pomoč. Pepel je padal celo v Montevideu.

Zvišani prispevki za bratovske skladnice

Belgrad, 12. aprila. AA. Minister za gospodvo in rudnike je na podlagi čl. 135 pravil o Bratovski skladnici za zavarovanje delavcev in osebja v rudarskih podjetjih v kraljevini Jugoslaviji odredil, da se v svrhu začasne sanacije pokojninske blagajne glavne bratovske skladnice v Ljubljani prispevki za to blagajno, predvideni v čl. 102 pravil bratovske blagajne v mejah od 3 do 5% od delavskih kategorijskih mezd, povišani s sklepom z dne 9. marca 1931 za Store na 9%, za Velenje 10,8%, za Hrastnik, Kočevje, Laško, Rajhenburg, Trbovlje in Zagorje na 10,2%, vnovič povišajo in sicer za Store, Velenje in vse premogovnike TPD na 12% od delavskih kategorijskih mezd, to je 6% od zavarovanih članov in 6% od podjetnikov.

Vpokožitve pri železnicah

Belgrad, 12. aprila. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministrskega sveta so vpokojeni: Peter Milenković, načelnik v tretji skupini prve stopnje gradbenega oddelka državnih železnic v prometnem ministristvu, Ivan Kelec, načelnik oddelka za kontrolo dohodkov generalne direkcije državnih železnic v tretji skupini 2. stopnje Peter Lapan, načelnik gradbenega oddelka direkcije državnih železnic v Zagrebu v 3. skupini 2. stopnje, in dr. Jakob Borko, direktor državnih železnic v Ljubljani v 3. skupini 1. stopnje.

Stanovniška zaščita v CSR

Praga, 12. apr. Na zborovanju Društva nemških hišnih posestnikov je bil odklonjen zakonski predlog, s katerim namerava vlada še bolj zaščititi najemnike in poostri stanovniško zaščito. Zborovanju je prisostvovalo tudi odposlanstvo Društva češkoslovanskih hišnih lastnikov. Hišni posestniki so zahtevali, naj vlada sedanjim zakonom omili, ne pa poostri. Naravno je, da so bile meščanske stranke v parlamentarnem odboru proti poostritvi stanovniške zaščite.

Sydney, 12. apr. AA. Po statističnih podatkih je znašalo 31. decembra 1931 število avstralskega prebivalstva 6.525.918 oseb, to je okoli 50.000 več kakor ob koncu leta 1930.

Bruselj, 12. apr. AA. Mednarodni kongres katoliških dijakov je sprejel med drugimi resolucijo o nevarnosti, ki jo predstavlja Sovjetska Rusija za mir.

Veleseim v Bariu

Rim, 12. apr. AA. Agencija Stefani poroča, da so grške železnice dovolile 30% popust za potnike in 50% popust za razstavilce, ki se bodo udeležili tretjega vzhodnega sejma v Bariu. Za blago, ki bo razstavljeno na tem sejm, so grške železnice dovolile 50% popust za prevoz nazaj.

Brezhibna
nolt

ob vsakem času

ako rabiš
ELIDA
CREME
de chaque heure

Zakonski predlog o zaščiti kmetov sprejet

Belgrad, 12. apr. 1. Narodna skupščina se je sešla danes ob 9 dopoldne in je takoj prešla na diskusijo o zakonskem predlogu o zaščiti kmetov. Prvi je govoril k predmetu kmetijski minister in zastopnik trgovskega ministra Juraj Demetrovič, ki je izjavil, da vlada prvotno ni nameravala prosti za nujnost tega zakona, ker je bila mnenja, da je zakonski predlog tako dalekosežen in usodopoln, da se mora s strani narodne skupščine natančno proučiti. Toda med tem se je položaj toliko poslabšal, da je vlada prisiljena prosti narodno skupščino, naj sprejme nujnostno razpravo tega zakonskega predloga.

Prvi govornik Sokolović je izjavljal, da je naš narod zelo obremenjen zaradi posledic svetovne gospodarske krize. — Za njim je govoril poslanec Trifunović, ki je uvodoma ugotavljal, da je vprašanje zaščite kmetov danes zelo komplicirano socialno vprašanje in da je radi tega bilo delo zakonodajnega odbora zelo težavno. Težave prihajajo iz tega, ker ta zakon posega zelo globoko v privatno-pravne odnose državljanov in ker ti odnosi škodujejo tudi kreditnim odnosom, ki so med vsemi najbolj občutljivi. Kreditni odnosi med upniki in dolžniki ne interesirajo samo te. Upnik je sam velikokrat dolžnik. Ako zaščitimo kmetijskega dolžnika proti njegovemu upniku, ki je tudi lahko kmet, spravimo slednjega v zelo težaven položaj. Prisiljeni smo biti, da se vmešavamo v te privatno-pravne odnose, in upniki, čeprav je njih položaj težaven, morajo sami razumeti potrebo, da se ti odnosi zaenkrat in začasno potom zakona nekoliko ublažijo. Zgodilo se je slučaj, da upniki niso pristali na prostovoljno poravnavo. V tem slučaju so doslikrat izgovili svojo naložbo ali pa vsaj večji del svojega posojila, in to je dovedlo do prepiranja, da morajo upniki v današnjih težkih razmerah odstopiti od svojih zahtev, katere imajo do kmetijskih dolžnikov, ali z drugimi besedami, da morajo danes upniki v svojem lastnem interesu, v interesu našega gospodarstva in v interesu našega kmeta nekoliko žrtvovati. Na drugi strani pa si morajo biti svesti, da se z enim zakonskim tekstom ne morejo za vselej osvoboditi vseh svojih obvez.

Za poslancem Trifunovićem je govoril kmetijski minister Juraj Demetrovič. Poudaril je, da sta nastala dva načrta, ki sta bila drug za drugim predložena narodni skupščini, in iz teh dveh načrtov je nastal ta, o katerem narodna skupščina ravno razpravlja. V odboru, ki je proučeval imenovani zakonski predlog, so zavzeli stališče, da bi bilo pri reševanju tega vprašanja potrebno, da se gre polagoma in oprežno naprej in da je najbolje, da se iz obeh predlogov vzame to, kar je najpotrebnejše, ostala vprašanja pa naj se rešijo pozneje.

V zakonskem predlogu, ki leži pred narodno skupščino, je torej izpuščeno vse ono, kar se nanaša na konverzijo kmetijskih dolgov. Vprašanje konverzije kmetijskih dolgov za sedaj ne bomo rešili. Se nimamo vsega materiala, na temelju katerega bi mogli najti končno pravično rešitev tega vprašanja. Izkazalo se je potreba, da se najprej izvrši široka anketa, ki naj določi dejansko višino naših kmetijskih dolgov. L. 1925 se je že vršila takšna anketa v naši državi in tedaj se je ugotovilo, da znašajo kmetijski dolgovi 3 milijarde Din. Današnje številke ne poznamo, toda gotovo je, da je mnogo večja, kakor ona iz l. 1925. Predno pa načnemo vprašanje konverzije kmetijskih dolgov, moramo to številko poznati. V predloženem zakonskem načrtu reguliramo tudi vprašanje obrestne mere samo za sedanje kmetijske dolgeve. Prepričan sem, je nadaljeval minister, da bo zelo težko rešiti problem, kako visoka naj bo obrestna mera, kajti, ako

hočemo, da reguliramo obrestno mero za dolžnika, potem je popolnoma razumljivo, da moramo regulirati tudi obrestno mero na hranilne vloge. Ni namreč dobro, da denarni zavodi medsebojno konkurirajo in da radi tega ponuja vsakto čim višjo obrestno mero na vloge. Radi tega konkurenčnega pojava pridemo do zaključka, da imajo najvišji zaslužek samo oni denarni zavodi, ki pobirajo samo rento od vseh vlog a nič ne delajo med tem, ko oni denarni zavodi, ki izdajajo kredite in ki delajo s krediti, imajo velike obrestne obveznosti. Osnovni motiv, tako je končal minister Demetrovič, tega zakonskega predloga je ta, da ohranimo in da rešimo zemljo za našega kmeta.

Za ministrom Demetrovičem je govoril še pravosodni minister Boža Maksimović, ki je izjavljal, da je že prestolna beseda in sidersa narodnega predstavništva posvetila posebno pozornost slabemu gospodarskemu položaju našega kmeta. Slišijo se glasovi, da državna intervencija ni potrebna in da bi bilo bolje, ako bi država v gospodarskih odnosih ne intervenirala, toda po njegovem mnenju so ti ugovori netočni, ker z ozirom na današnje razmere ni mogoče misliti na rešitev našega kmeta, ako mu država sama z zakonsko zaščito ne pride na pomoč. Slišali so se tudi ugovori z mnogih interesiranih strani o eventualnih posledicah tega zakona za naše gospodarsko življenje.

K temu hoče pripomniti samo to, da je bil s strani naših gospodarskih in denarnih organizacij stavljen predlog, ki popolnoma podpira stališče kraljevske vlade, namreč, da se ne more iz nepremičnin kmeta izvršiti odplačevanje dolgov potom prisilne prodaje do 15. avgusta 1932. To redakcija je prevzel tudi zakonski predlog sam, kakor vidite. Kajti v glavnem nam je bilo na tem, da se odložijo vse prodaje premičnin in nepremičnin našega kmeta in da se na drugi strani kmeta prisili, da za odlozno plačila vrača 6% obresti, ako se ni na drug način dobrovoljno pogodil s svojim upnikom. Toda tudi v tem slučaju ne sme obrestna mera prekositi 10%. Bil sem sam v odboru, ki je proučeval te zakonske predloge, in sem tam obrazložil nekoliko značilnih in zelo zanimivih dejstev, ki jasno dokazujejo trpljenje našega kmeta.

Za ministrom Maksimovićem je govoril še narodni poslanec Stevan Čirić, ki je citiral poskus nekega škotskega bankirja Lawa, ki je hotel rešiti gospodarsko krizo v Franciji v 19. stoletju. Uvedel je zelo radikalne ukrepe, ki so v začetku zelo dobro uspeli in je izgledalo, da bo kriza rešena. Toda javnost je naenkrat izgubila zaupanje v ta režim in on je propadel ter z njim ves narod. Iz tega sklepa Čirić, da ni dovoljno, da se pri nas uvajajo radikalni ukrepi, ki bodo uspeli samo tedaj, dokler bosta vlada in narodno predstavništvo uživala zaupanje vseh ljudi naroda.

Zadnji govornik je bil dr. Ivan Lončarevič, ki je kritiziral nekatere odredbe tega zakonskega predloga.

Popoldne se je seja nadaljevala in je bil zakonski predlog definitivno sprejet z 225 proti 1 glasu.

Nato je narodna skupščina prešla na glasovanje zakonskega predloga o zidanju sokolskih domov. Po kratkih besedah ministra za fizično vzgojo dr. Kraljevića je narodna skupščina prešla k glasovanju in sprejela tudi ta zakonski predlog.

Senat je danes reševal edinole pravilnik o svojih služiteljih ter bo jutri nadaljeval pretes zakonskega predloga o trošarini, ki je bil že danes postavljen na dnevni red, a ni mogel priti v razpravo.

Neposredni davki v Sloveniji

Ljubljana, 12. aprila.

Neposredni davki sicer v današnji dobi niso glavni vir državnih dohodkov, pač pa so najboljši posredni davki in dohodki državnih ustanov, kakor monopola, železnice in pošte, vendar pa pomenjajo neposredni davki v vsakem državnem proračunu važno postavko, prav tako pa so važne postavke v proračunih vseh samoupravnih enot tudi doklade na neposredne davke. Na prošnjo zastopnikov ljubljanskih listov je finančno ravnanstvo v Ljubljani sedaj dalo javnosti na razpolago glavne statistične podatke o pobranih neposrednih davkih v Sloveniji l. 1931.

Neposredni davki, ki so bili v l. 1931 predpisani, so bili naslednji: Davčni zaostanek iz l. 1930 je znašal v vsej Sloveniji skupno 33,531.000 Din. Predpis zemljarine 30,631.000 Din, zaradi raznih uim in slabe letine in drugih vzrokov pa je bilo lani odpisane 1,678.000 Din, tako da bi znašal skupni predpis zemljarine skupno 29,953.000 Din. Čisti predpis zgradarine je znašal 22,196.000 Din, predpis pridobnine 23,114.000 Din, predpis rentnine 2,131.000 Din, predpis rentnine od hranilnih vlog 9,491.000 Din, samski davek 143.000 Din, samski davek, ki se pobira z uslužbenim davkom pa 250.000 Din. Družbeni davek je znašal 8,680.000 Din, letos pa je bilo še za l. 1931 predpisane družbenega davka 13,352.000 Din. Splošni poslovni davek je znašal 32,063.000 Din, poseben poslovni davek 18,910.000 Din. Predpis vojnice je znašal 2,857.000 Din, davki na agente in potujoče obrt 786.000 Din, predpis uslužbenega davka je znašal 48,946.000 Din. Skupen predpis vseh neposrednih davkov v Sloveniji je znašal 253,091.000 Din. Čista plačila neposrednih davkov lani predpisanih so znašala 185,439.000 Din.

S kaznimi, z obrestmi na zaostale davke in z drugimi pa so se čista plačila davkov zvišala še na 199,302.000 Din.

Doklade

Seveda davkoplačevalci niso plačali samo teh davkov temveč tudi doklade k državnim neposrednim davkom. Tako so plačali buvinovinskih doklad 21,869.000 Din, občinskih doklad 45,468.000 Din in raznih okrajnih, zdravstvenih ter doklad za Zbornico za TOI in drugih doklad skupno 25,545.000 Din. Vse doklade na neposredne davke so znašale v Sloveniji lani skupno 96,108.000 Din. Skupno z državnim neposrednim davkom je Slovenija lani plačala torej vseh neposrednih davkov 349,190.000 dinarjev.

Zanimivo so tudi razne oprostitve davkov. Zaradi odpisa družinam z devetimi otroci je bilo lani odpisane skupno 2,606.000 Din. Zal ne vodi ravnanstvo evidence, koliko je bilo teh družin. Nekateri okrajji izkazujejo zaradi te določe prav znatne odpise Ljubljana-mesto izkazuje na primer 197.000 Din odpisa, Ljubljana-okolica 228.000 Din, okraj Celje 160.000 Din, Maribor 214.000 Din, Novo mesto 99.000, Kamnik 185.000 Din, Kranj 123.000, ostali okrajji pa manjše zneske. Ta kaznjski predpis pa je imel tudi ponekod za marsikatero občino neprijetne posledice. Tako je neka občina imela ves proračun preračunan na davke, ki jih bo pla-

čal en sam davkoplačevalec. Ta je plačal državi okoli 60.000 Din neposrednih davkov, z dokladi vred pa 100.000 Din. Lani se mu je rodil deveti otrok in ves proračun te občine je padel v vodo. Na drugi strani pa je samski davek vrgel nepričakovano malenkosten znesek skupno 893.000 Din.

Zaradi odpisa zgradarine na nove hiše je bilo v Sloveniji 1547 prošenj, ki so bile ugodno rešene. Največ novih hiš izkazuje ljubljanska okolica, namreč 280, potem Ljubljana-mesto 162 in Radovljica 145. Na bivšem Stajerskem pa so bile oproščene 593 hiše. Za odlog davkov in za plačila v obrokih je bilo vloženih v Sloveniji 6806 prošenj. V tem oziru prednjači bivša Stajerska, kjer je bilo vloženih 4771 takih prošenj. V Ljubljani sami je bilo vloženih 682 takih prošenj.

Pri ruševnih je bilo popisanih 32.823 premičnin in 62 nepremičnin, na katere se je zaradi zastalosti davkov izvršila intabulacija. Zaradi zastalosti davkov je bilo lani prodanih na dražbi 843 premičnin in 3 nepremičnin, pa še te v zvezi z raznimi drugimi dolgi.

Monopolski dohodki s prodajo takšnih vrednot, to je kolkov, menic, takšnih listov, živinskih potnih listov, železniških listov itd., so lani vrgli državi zaokroženo vsoto 60.000.000 Din.

V primerjavi z l. 1930 je razlika naslednja: L. 1930 je bilo vplačanih vseh neposrednih davkov 228,048.000 Din, z obrestmi zaostalih davkov, s plačanimi stroški za eksekucije in s kaznimi pa skupno 225,851.000 Din, lani pa 185,439.000 Din, torej 40,412.000 Din manj.

Se bolj zanimivi pa so podatki, če jih sploh primerjamo z zadnjimi leti. Donos neposrednih davkov je bil v vsaj državi in v Sloveniji zadnja leta naslednji (v milijonih Din):

država	od tega Slovenija	%
1927	1.713,0	228,9
1928	1.774,1	209,1
1929	2.005,8	205,2
1930	2.323,4	225,9
1931	1.771,9	185,4

Pri odstotku davkov, ki jih je plačala Slovenija, je treba vpoštevati, da je tvorilo prebivalstvo Slovenije po ljudskem štetju l. 1921 8,82% vsega prebivalstva v naši državi, po najnovejših podatkih ljudskega štetja l. 1931 pa je tvorilo prebivalstvo Slovenije le še 8,18% prebivalstva vse države. Iz tega je razvidno, da plačuje nekaj nad 8% prebivalstva vse države 104% vseh neposred. davkov.

Iz pričujoče tabele se vidi, kako zelo je naraščal donos neposrednih davkov. Med tem je treba vpoštevati, da so padli tudi donosi drugih davščin. Med neposrednimi davki pa je narasel donos davka na poslovni promet, ki je bil, kakor znano, lani spomlad reformiran.

Belgrad, 12. apr. AA. Češkoslovaški poslanik dr. Robert Flider se je davi vrnil s kraškega dopusta iz Prage v Belgrad in prevzel poslo poslaništva. V Pragi je bil dr. Flider sprejet v posebni avdienci od predsednika češkoslovaške republike dr. Masaryka.

Volilni podatki po okrožjih

	Hindenburg		Hitler		Thälmann	
	1. glas. 13. marca	2. glas. 10. aprila	1. glas. 13. marca	2. glas. 10. aprila	1. glas. 13. marca	2. glas. 10. aprila
Volilno okrožje						
1. Vzhodna Pruska	509.883	546.391	402.300	493.176	116.451	85.218
2. Berlin	559.320	568.000	247.387	333.000	371.410	320.000
3. Potsdam II	566.070	581.000	326.477	415.000	205.442	167.000
4. Potsdam I	505.470	535.000	375.479	483.000	229.503	183.000
5. Frankfurt a. d. D.	409.484	442.000	338.049	421.000	81.523	57.000
6. Poznanjsko	361.223	395.896	391.815	510.655	94.570	64.519
7. Vratislava	541.871	568.000	403.282	467.000	96.862	69.000
8. Liegnitz	338.024	359.409	275.062	313.000	46.744	33.946
9. Oppeln	369.831	403.200	185.301	213.700	102.706	77.000
10. Magdeburg	471.107	491.000	350.958	413.000	107.435	81.000
11. Merseburg	286.780	304.900	273.410	351.700	201.514	160.200
12. Thüringen	497.822	555.400	450.529	582.800	246.561	177.800
13. Schleswig-Holstein	393.845	415.840	417.711	466.312	100.327	72.604
14. Weser-Ems	463.070	482.578	269.046	323.143	69.844	50.413
15. Osthannover	252.132	271.239	240.731	288.842	49.333	35.687
16. Südh.-Braunsch.	602.225	611.000	468.638	540.000	87.868	61.000
17. Westfalen-Nord	869.071	883.974	319.775	376.407	173.921	122.844
18. Westfalen-Süd	790.678	823.745	363.339	414.478	280.359	190.424
19. Hessen-Nassau	737.743	780.000	510.869	584.000	166.745	112.000
20. Köln-Aachen	819.871	817.000	215.982	244.000	182.816	133.000
21. Koblenz-Trier	420.510	441.000	155.459	196.000	52.171	38.000
22. Düsseldorf-Ost	594.113	594.824	334.550	388.700	319.930	234.200
23. Düsseldorf-West	564.402	577.300	262.645	299.300	189.646	125.500
24. Zgornja Bavarska	978.159	1.014.317	366.731	365.000	116.139	87.725
25. Dolnja Bavarska	472.899	501.581	150.020	158.400	42.798	33.786
26. Franken	811.480	820.600	557.227	621.200	89.218	62.500
27. Pfalz	282.578	287.000	196.193	220.000	63.434	41.700
28. Dresden-Bautzen	625.859	640.839	342.947	435.000	148.409	110.481
29. Lipsko	454.544	449.000	237.362	296.000	144.385	122.000
30. Chemnitz-Zwickau	410.335	445.073	487.882	577.464	236.175	177.760
31. Württemberg	850.461	897.891	369.725	416.529	145.154	108.079
32. Baden	720.430	732.400	385.504	433.400	148.351	107.000
33. Hessen-Darmstadt	427.840	435.600	280.170	313.400	104.862	70.390
34. Hamburg	446.054	441.144	200.634	238.689	123.879	96.483
35. Mecklenburg	245.537	261.053	187.120	236.530	46.712	33.255
Skupaj	18,650.730	19,359.642	11,339.285	13,417.460	4,983.197	3,706.388

Seja mariborske občinske uprave

Maribor, 12. aprila.

Današnja seja občinskega sveta je potekla zelo kratko in je obravnavala v glavnem nebitne tekoče zadeve. Najvažnejša točka dnevnega reda je bil sigurni predlog, da se Maribor pomakne v I. draginski razred, ker so za to dan vsi predpogoji po številu prebivalstva in ker uživajo to prednost tudi manjša mesta, kakor n. pr. Sušak in Banjaluka. Predlog se v celoti glasi:

»S 1. aprilom t. l. so se znatno škrtili dohodki državnih uslužbenecv in upokojencev, zaradi česar trpijo vsi ti neposredno, posredno pa čuti to vse tudi ostalo prebivalstvo. Posebno težko pa je zadelo to znižanje prejemkov uslužbenecv in upokojencev v Mariboru, ker se razmere v Mariboru niti glede najemnin, niti glede drugih življenjskih potrebščin niso v isti meri pocenile. Maribor, ki šteje s svojo nepo-

sredno okolico 50.000 prebivalcev, se tudi ne more staviti v isto vrsto z drugimi provincialnimi mesti, razen tega pa ima Maribor kot občinsko mesto še docela poseben položaj. Vlada sama je navedla poseben položaj Maribora, ko ga je pri odmeri izvirne pomaknila v najdražjo skupino mest, ako izvzame memo Belgrad in Zagreb. Upravičena je torej želja celotnega državnega uslužbenstva, da se pomakne Maribor v I. draginski razred. Občinski svet mariborski naj se zavzame za to zahtevo državnih uslužbenecv ter upokojencev ter predloži tudi s svoje strani tozadevno prošnjo, župan pa se pooblašča, da posreduje osebno na vseh onih mestih, kjer bi se mu zdelo za to potrebno.

Predlog je občinski svet soglasno osvojil, ter po mestna občina ukrenila vse potrebne korake, da se doseže ta ugodnost za mesto Maribor.

Vode naraščajo

Belgrad, 12. aprila. AA. Hidrografsko poročilo dne 12. aprila:

Dnevna maksimalna temperatura dne 11. t. m. je bila v naši kraljevini plus 19 in pol stopinje, minimalna v noči od 11. na 12. t. m. plus 5 in pol stopinje. Prejšnji dan je deževalo v dravski in savski banovini, in sicer je padlo povprečno 1,5 mm dežja. Taljenje snega v hribovitih krajih traja nadalje.

Donava od Bratislave do Mohača pada, potem do Novega Sada raste pri vodostaju, večjem od srednjega, vendar še vedno pod višino, pri kateri postane kritično.

Drava v gornjem toku pada, v srednjem do Terezinega polja pa raste, pri Barcu stagnira, nato pa spet pada pri nizkem vodostaju.

Sava v gornjem toku zelo raste, od Zagreba do Jasenovca pada, nato neznatno pada, pri Belgradu pa raste. V zadnjih 24 urah je vodostaj pri Krškem narasel za 140 cm, pri Zagrebu je padel za 28, pri Sisku za 45, pri Jasenovcu za 8, pri Brodu za 1 cm in znaša 826, to je 18 cm pod maksimumom. Pri Rači je padla za 4, pri Sremski Mitrovici za 2 cm in znaša 603, to je 15 cm pod maksimumom. Pri Sabcu je padla za 2, pri Belgradu pa narasla za 11 cm in znaša 581, to je 73 pod maksimumom.

Po današnjem vremenskem stanju in atmosferskih prilikah je treba pričakovati nadaljnega dviga vode na Tisi, Dravi in Donavi.

Plačevanje takš sportnih društev

Belgrad, 12. aprila. AA. Davčni oddelek finančnega ministrstva je poslal finančnim direktorom okrožnic, ki se tiče plačila takse sportnih društev.

Na podlagi sprememb in dopolnitev zakona o takсах morajo takso iz tarifne številke 99 a takse tarife plačati tudi takšna društva za vse svoje prireditve in tudi za tekme.

Po statutih teh društev imajo dostop k sportnim tekmam razen igračev še nekateri društveni funkcionarji (sodnik, tajnik, upravni in nadzorni člani itd.). Da bodo organi finančne kontrole vedeli, katere osebe smejo na igrisce brez vstopnic državne izjave, morajo te osebe imeti posebne legitimacije. Te legitimacije bodo izdajale uprave sportnih društev za vsakogar posebej; opremljene bodo s fotografijo funkcionarja in overovljene od finančnih oblasti.

Overovitev teh legitimacij bo v Belgradu izvrševal davčni oddelek, v krajih, kjer so finančne direkcije, te direkcije, drugod pa davčne uprave.

Davčni oddelek finančnega ministrstva je opozoril finančne direkcije, da smejo overoviti legitimacije samo za tiste osebe, ki smejo k tekmam kot društveni funkcionarji, ne pa za vse člane društva. Razen tega so direkcije dolžne sporočiti to pojasnilo podrejenim davčnim upravam, organom finančne kontrole in prizadetim društvom.

Iz pošte s'ružbe

Belgrad, 12. apr. I. V poštni službi so se izvršile sledeče izpremembe: Premješeni so: v Novo mesto Bergant Franc, v Ptuj Blajhman Ernest, v Mursko Soboto Gregorij Franc in Kovčič Leo, v Kranj Josih Svetoslav, na Rakek Kukar Jakob, v Maribor I. Kolbozen Ervina, v Maribor II. Miklavčič Polde, v Ljubljano I. Miklavč Anton in Pucelj Ivan, v Ljubljano II. Žorž Alojzij, v Celje Volkar Alojz, na Ilvar Škarpa Vinko, na Sušak Bajlet Ivan in Svezko Františka.

Mednarodna konferenca dela

Zeneva, 12. aprila. AA. Danes ob 11 dopoldne se je v dvorani generalnega sveta začelo 16. zasedanje mednarodne konference za delo, ki bo trajalo okoli 3 tedne.

Letos so na dnevnem redu tale štiri vprašanja:

1. Ukinitve posredovalnic za službe proti plačilu;
2. zavarovanje proti nezgodam, starosti in smrti;
3. starost, v kateri se sme deca vzeti v službo v neindustrijskih poklicih;
4. delna revizija konvencije o zaščiti delavcev, zaposlenih pri natovarjanju in razkladanju ladij pred nesrečami.

Tragična smrt treh dobrih dijakov

Novo mesto, 12. aprila.

Včeraj smo poročali o strašni nesreči treh mladih gimnazijcev, Eršeta, Skofica in Rusa. K temu poročilu dodajamo še sledeče: Vsi trije fantje so stanovali pri g. Makovčevi v ulici »Za Solamir«. Bili so kakor bratje in vedno so bili skupaj. Veseli in vedno živahni so se vedno podili skupno okrog in vsakdo jih je ravno radi te živahnosti imel rad. Vsi trije so bili tudi vključeni v dijaški organizaciji »Vesnic ter bili tudi člani Marijanske kongregacije. Erše je bil sin progovnega nadzornika v Trebnjem (ne Srebnjem, kakor je bilo včeraj pomotoma tiskano), Skofic pa je bil edini sin uglednega posestnika v Kamniku na Gorenjskem, dočim je bil mali Ciril Rusa, ki je bil med dijakmi menda najbolj priljubljen, sirota brez staršev in je zanj skrbel njegov stric. Usodno popoldne nekako pol ure pred katastrofo sta bila Skofic in Erše še pri dijaku omoščolcu Uršiču, ki jima je korigiral slovensko nalogo, nato sta odšla na stanovanje, kjer se pa nista dolgo mudila in v družbi Rusa so tekli k narasli in močno deroči Krki, kjer so menda iz otročje objestnosti skočili v čoln, ga odpeli in odri-nili od kraja proti sredini reke. Nekateri celo trdijo, da so se nameravali prepeljati čez Krko v Rogov log po cvetlice, da bi jih nesli drugi dan v šolo. Ta poizkus pa so ubogi otroci morali plačati s smrtjo. Mali Rusa, ki je še ostal v čolnu, je prav do zadnjega trdno upal, da ga bodo reševalci otieli, in ko je g

Brezposelnost v naši državi

Zanimive ugotovitve statističnega oddelka OUZD v Ljubljani

Mnenja o veličini naše brezposelnosti grede zelo narezen. V memoaru, katerega je izdalo centralno tajništvo delavskih zbornic skupno z Zednjenimi delavsko sindikalno zvezo Jugoslavije, so na prvem mestu omenjene trditve nekaterih naših narodnih poslancev v narodni skupščini, da problem brezposelnosti pri nas sploh ne eksistira in da je celo sedanje delavsko zavarovanje za naše razmere nepotreben luksus. V dokaz nepravilnosti takih trditve navajajo delavske zbornice število brezposelnih s 182.124, katerega so statističnim potom ugotovile, toda s pripombo, da zanesljive in vsestranske statistike o brezposelnosti pri nas sploh nimamo. Delavske zbornice so valed tega proučile samo nekatera posamezna večja podjetja in tako prišle do gornjega rezultata.

V poročilu delavske zbornice za Slovenijo v Ljubljani za leto 1929 in 1930 pojasnjuje članek »Stanje brezposelnosti v Sloveniji«, da eksaktno število brezposelnih ni mogoče, ker se s skrajšanjem dnevnega delavnega časa brezposelnost lahko povoli zmanjšuje. Predno hočemo proučevati in ugotavljati brezposelnost, moramo ta pojem pravilno definirati. Najboljšo definicijo dobimo, ako primerjamo brezposelnost z invalidnostjo, katere ima dobro internacionalno priznano definicijo. Brezposelnost je ona oseba, katere nima svojih izobrazbi in svojemu poklicu primerne polne pridobitne zaposlitve. Brezposelnost ni enotna. Delavec je 100% brezposeln, ako nima absolutno nobene službe. Delavec je 50% brezposeln, ako mu podjetnik skrajša delavni čas in v zvezi s tem njegov zaslužek za polovico in ako delavec ne more te izgube nadomestiti z drugim pridobitnim delom. Eksaktna ugotovitev brezposelnosti je torej mogoča s proučevanjem zaposlitvenih razmer vsakega posameznega delavca kakor n. pr. ugotovitev invalidnosti delavca na podlagi zdravniške preiskave. O parcielni brezposelnosti nimamo v Jugoslaviji skoraj nobene statistike, dasiravno je centralno tajništvo delavskih zbornic že izdelalo nekaj tozadeven osnulek. Za totalno brezposelnost nam pa zelo dobro služi statistika OUZD-a v Ljubljani.

V marcu 1930 je bilo pri OUZD zavarovanih 92.489 delavcev, v marcu 1932 pa samo 73.081. Pri nespremenjenem obsegu zavarovalne obveznosti je število zavarovanih delavcev padlo v dveh letih za 19.408 ali 21%. Ti delavci niso niti pomrli, niti se izselili, niti dobili samostojnih poklicev, niti dobili zaposlitve v rudarstvu ali poljedelstvu, ker v teh področjih narodnega gospodarstva vlada ista zlorota — po mišljenju ekspertov — celo večja kriza kakor pa v industrijah, ki so zastopane pri OUZD.

Padec članstva OUZD predstavlja torej samo veličino 100% brezposelnosti.

Za ugotovitev lokalne brezposelnosti je OUZD sestavil poseben »Zemljevid brezposelnosti v Dravski banovini« po ekspoziaturah OUZD. Vsebinsko zemljevida tukaj na kratko rekapituliramo:

Ekspoziatura	Število totalno brezposelnih	
	absolutno	v %
Zagorje	1.586	38
Novo mesto	1.472	35
Kočevje	765	31
Slovenjgradec	1.008	31
Celje	4.265	27
Ptuj	784	25
Kranj	2.189	22
Murska Sobota	820	22
Maribor	2.431	17
Trzin	469	16
Ljubljana	3.619	13
Skupaj OUZD	19.408	21%

Poleg ekspoziature v Zagorju, kjer je merodajna bistavitev steklarne, je brezposelnost relativno največja v območju onih ekspoziur, pri katerih prevladuje lesna industrija.

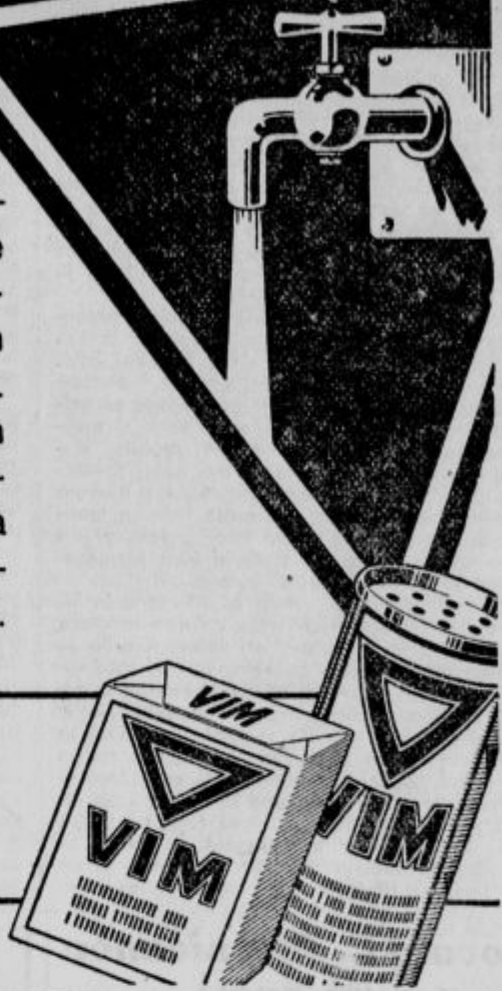
Zanimiva je kontrola števila 182.124 brezposelnih, katerega navajajo delavske zbornice v gori omenjenem memoaru kraljevski vladi. Osrednji urad za zavarovanje delavcev je imel v marcu 1930 zavarovanih 608.803 delavcev. Bratovske skladnice pa ca. 160.000; skupaj torej nekako 870.000 delavcev. 21% tega števila znaša 182.700 brezposelnih, kar se z rezultatom delavskih zbornic zelo dobro vjemata.

Dejanski stan naše brezposelnosti je torej sledeči. Samo v industrijah, zastopanih pri Osrednjem uradu in pri Bratovskih skladnicah je okroglo 182.000 totalno brezposelnih. Niso pa v tej številki vpoštevani niti poljedelski delavci — in Jugoslavija je vendar v prvi vrsti agrarna in ne industrijska država —, niti železničarji, niti uradništvo državnih, banovinskih, občinskih itd. uradov, niti absolutni srednji in visoki šol, ki po končanih študijah čakajo namestitve, niti samostojni poklici (n. pr. mali obrtniki), kateri so morali zapreti delavnice, niti sezijski delavci in končno niso upoštevani niti parcielno brezposelni delavci, katerih število bo najbrže mnogo večje od števila totalno brezposelnih. Šele potem, ko vzamemo v račun vse te momente, dobimo približno pravilno sliko o veličini naše brezposelnosti.

Medenina se mora svetiti , vendar ne sme imeti brazgotin

Vodovodne pipe in vsi kovinasti predmeti v kuhinji bodo vedno lesketajoči, ako jih odrgnete z malo Vima na mokri krpi in jih potem otrete s suho krpo. Vim je povsem droben milni prašek in je dober tako za vsa težja kakor tudi za lažja čiščenja v hiši in kuhinji.

VIM
čisti vse

Velik požar v Beli Krajini

Ogenj uničil dve hiši in več drugih poslopij

Podzemelj, 11. aprila.

Sinoči ob 9 je začelo nenadoma goreti v gostilniški hiši g. Rötthna v Podzemlju. Na mah je bilo vse v plamenu, ki je domače zasačil že v postelji. Srečno so si še rešili golo življenje, drugo je domala vse uničil ogenj. Hud veter, ki je pihal v smeri proti Zemlju, je pomenil veliko nevarnost, da bo ogenj posegel še vse bolj na široko. Ogenj je posegel tudi po trgovini istega gospodarja in je vpepelil tudi tisto hišo. Pogorel je tudi skedenj g. dr. Niko Zupančiča.

Nadaljnje širjenje ognja so preprečili gasilci, ki so na kraj nesreče prihiteli na plat zvona iz Krasinca, iz Gribelja, nato iz Gradaca in iz Dobrave in potem še iz Metlike.

Kako je požar nastal, se še ne ve. Ko bi se sila

ognja ne omejila tako hitro, bi ogenj posegel še vse naprej, in je bila v nevarnosti posebno domačija dr. Zupančiča. Pogorelec je bil zavarovan le za majhno vsoto.

Pa ni bil samo ogenj, ki je g. Rötthnu delal škodo. Dobili so se dobri »prijatelji«, ki so hiteli odnašati sebi tisto, kar so drugi z nevarnostjo lastnega izživelja reševali gospodarju. Enega so zalotili, ki si je kar komat naložil, pa je vendar moral pobegniti brez naloženega tovara. Nekateri so odnašali posebno tisto robo, ki je bila rešena iz trgovine. Sicer — povedano v opravičilo našim ljudem — so te posle vršili največ tisti, ki so prišli »na pomoč« z one strani Kolpe, toda naj dela to kdorkoli, vsekakor je to višek nesramnosti. Rešene predmete so znosili v župnišče.

Zastrupljenje 2 starčkov

Trbovlje, 12. aprila.

Upokojeni rudar Zemljan Jožef in njegova žena Antonija sta se v ponedeljek zvečer vrnila iz dela na stanovanje v Goropevškovi hiši na Vodah. Zena je pripravila kavo za večerjo. Po zaužitju kavi pa je padla po tleh in se onesvestila. Tudi moža je začelo viti in stresati po udih, vendar ne tako hudo, ker je bila njegova kava bolj črna, v ženi pa je bilo več mleka.

Vsled razburjenja se je pri Zemljanovi ponovila še kap, ki jo je že lani zadela. Vendar sta se oba še zavedla, ker je bil tudi zdravnik dr. Cizl takoj zraven in je pomagal, da je mož že izven nevarnosti, ni pa upanja za ženo.

Ko Zemljanovih čez dan ni bilo doma, je postavila mlekarica posodo z mlekom kar v vežo, da je bilo dosti časa in prilike vsuti vanj strupa. Pred nedavnim so bile Zemljanovim zastrupljene kure. Sedaj je bila osumljena in takoj zvečer aretirana neka ženska, ki je bila z Zemljanovim v jezi. Preiskava bo gotovo dognala prave vzroke in krivice grdega zločina nad dvema mirnima starima človekoma.

Laži-mutec končno obsojen

Ljubljana, 12. aprila.

Pustolovštine laži-mutca Lojzeta Kosiča, doma iz Pliskovce, so bile danes pred malim senatom naposled likvidirane. Dolgo je Lojze vztrajno igral vlogo mutca in skušal potegniti psihiatre kakor tudi sodnike. Zaradi vlova v trgovino g. Ambrožiča v Gaberju pri Dobrovi je bil že lani pred sodniki. Psihiatra sta ga spoznala za nevzdržljivega, češ, da je storil dejanje v psihični odreenosti. Lojze je porabil priliko in je 1. decembra lani ponoči pobegnil z opazovalnega oddelka. Klatil se je nato po ljubljanski okolici vso zimo. Vrhniški orožniki so ga prijeli na veliki petek. Danes pa je stal Lojze znova pred sodniki.

Predsednik: »Kako je bilo? Ali priznate?« — Lojze: »Da, storil sem. Lačen sem bil.« — Predsednik: »Ako ste bili lačen, bi vzeli samo kruh in jestvino.« — Lojze: »Kruha ni bilo!« — Predsednik: »Saj ste vse pobrali, tako denar, dežnik, likerje, šabeso, pivno in druge stvari!« — Državni tožilec: »Zakaj ste varali psihiatre?« — Lojze: »Zato, ker sem mislil, da bom dobil najmanj tri do štiri leta.« — Državni tožilec: »Nekaj imate na vesti! Pošljemo vas nazaj v Italijo.« — Lojze: »Samo tja ne, prosim.« — Državni tožilec: »Za takega narodnega mučenika se zahvalimo!«

Iz spisov je predsednik ugotovil, da je bil Lojze v Italiji obsojen na osem let ječe zaradi umora in pojava. Lojze ogorčeno: »Zaradi fašistov!« In Lojze je bil obsojen na osem mesecev strogega zapora. V kazens se mu vračuna preiskovalni zapor od 28. junija do 14. novembra lani. Dalje v izgon iz države za pet let.

2 leti in pol robije. Ker je italijanski državljani, bo po prestani kazni izgnan iz Jugoslavije za 5 let. Zakrknjena Slavka pa je bila obsojena na 18 mesecev robije in nato v prisilno delavnico za nedoločen čas.

Visoka starost dveh zakoncev

Kočevska Reka.

V Mlaki pri Kočevski Reki živi najstarejši parček naše fars v najlepši slogi 63. leto, od kar sta si obljudila pred oltarjem zvestobo do groba. To je leta 1836 rojen Jurej Janes in njegova leta 1848 rojena Marija oba iz Novega Kota. Bog jima je podaril 7 hčera in 3 sinove. Juriju se ne poznajo njegova 96 leta. Tako možko po koncu koraka, tudi vid mu je ohranjen, tako da pri svoji priljubljeni zabavi »domino« ne rabi očal. Njegova žena pa je tako brihtna in bistrega uma, da ve povedati doživljene dogodke točno na dan in mesec. Na svojem stanovanju pa ima tako snago in red, da bi to bil vzgled za marsikatero mlado gospodinjico. Bog jima daj še mnogo let.

Občni zbor koncesijoniranih elektrotehnikov

Ljubljana, 11. aprila

Strokovna zadruga koncesijoniranih elektrotehnikov za dravsko banovino v Ljubljani je imela v nedeljo 10. t. m. svoj IX. redni občni zbor v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani. Prisotnih je bilo 55 članov.

Občni zbor je otvoril načelnik g. Ivan Mihelič. Po uvodnih pozdravih je podal izbrano poročilo o delu zadruge v preteklem poslovnem letu. Naglašal je, da je zadruga posvečala največjo skrb vaješkemu vprašanju. V tem pogledu bi bila lahko vsem drugim zadrugam za zgled. Skoraj izključno z lastnimi sredstvi je organizirala enomesečni celodnevni tečaj za vajence, ki v tem letu dokončajo učno dobo. Prav posebno pažnjo je posvečala tudi zatiranju šušmarstva, ki je imelo v preteklem letu zelo bogato žetev. Po zaključni besedah o ustanovitvi lastnega strokovnega lista »Elektrotehniški vestnik«, je sledilo tajnikovo poročilo, ki je poročal o administrativnem poslovanju in prebral razne statistične podatke. Računski zaključek za preteklo leto je bil nato odobren.

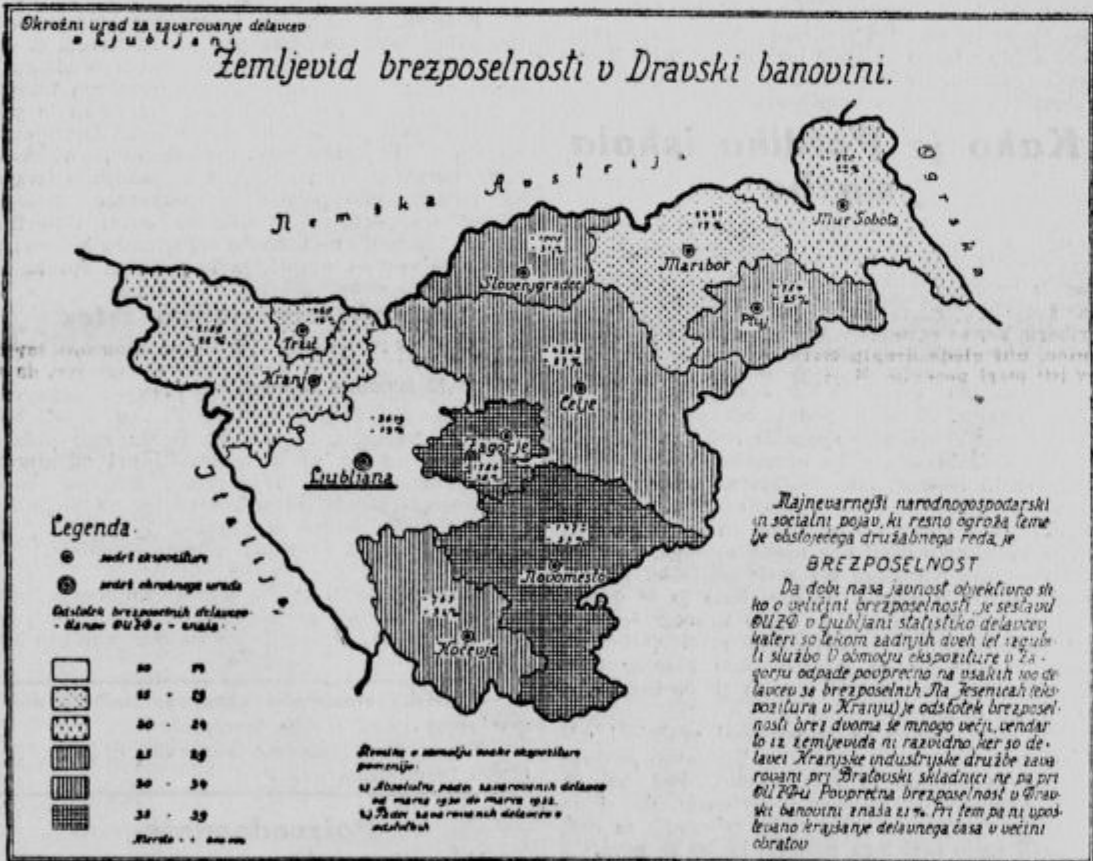
Na predlog ing. Turnaka je odbor iz prebitka votiral za »Elektrotehniški vestnik« Din 4000, skladu za tečaj po Din 2000.

Po odobritvi proračuna za prihodnje poslovno leto so zborovalci sklepali o članarini in pristopnini ter sklenili, da se ti prispevki diferencirajo po obsegu obrata.

Sledil je 10 minutni odmor, nakar so člani volili nov odbor za prihodnja tri leta. Z 29 proti 15 glasovom je bil izvoljen nov odbor z g. Poljšakom kot načelnikom in g. Havličkom kot namestnikom načelnika. Izvoljenih je bilo še 12 članov izpraševalne komisije.

Na koncu je načelnik Poljšak pri raznoterostih predlagal, naj občni zbor poveri odbor, da pošlje na merodajna mesta resolucijo, v kateri naj se opišejo krivice, ki se z novim zakonom gode elektroinstalaterjem, elektrotehnikom in malim elektrarnam. Predlog je bil z velikim odobravanjem sprejet. Sklenjeno je bilo med drugim tudi, da bo zadruga še nadalje izdajala »Elektrotehniški vestnik«, ki se zelo lepo razvija.

Naročajte 'Slovenca'!

Slavimo matere!

Materinski dan v Prlekiji

Sv. Jurij ob Ščavnici, 11. aprila.

Vrečaj smo obhajali v naši fari pristen praznik; proslavljali smo Materinski dan. Po jutranji službi božji, ki jo je imel goreči šentjurski župnik in konz. svetnik Franc Stuhec, je govoril raz lece vzvišene besede šentjurskim materam bogoslovni profesor dr. Jeraj iz Maribora. Popoldne ob treh je bila potem v Pergerjevi dvorani, ki jo je zgradila za krščansko prosveto zaslužna gospa Pergerjeva, prisrčna in krasno uspeša prireditelj, ki bo ostala vsem navzočim, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano, v trajnem spominu. Najprej je možki zbor pevske zbor pod vodstvom neutrudno požitvalnega organista Valentina Kocbeka odpekel dvoje primernih pesmi, nakar sta sledili ljubki deklaraciji prednašani z izredno toplim občutjem. Ljubka je bila tudi slika deveterih deklet s kipom Matere božje v sredini. Novomašnik F. Rojht je nato pozdravil v prisrčni dobrodošlici mnogostevilno navzočih občinstvo, imenoma bogoslov. prof. dr. Jeraja ter urednika dr. F. Vatovca iz Maribora, ki sta prišla k Sv. Juriju utrjavat mladino v njenih krščansko prosvetnih idealih. V vnešeni in zanosni besedi je proslavljaj govornik slovensko mater, ki je središče vsega našega življenja. Slovenska mati se v ljubezni, trpljenju in veselju poučuje za drage svoje. Čast in slava slovenskim materam! Govornikove besede so našle v navzočem občinstvu živahen odmev ter toplo pritrjevanje. Druga polovica pestrega ter izbranega sporeda pa je obsegala uprizoritve znane žaoligre »Za hrepencejem po materici, ki jo je svojač objavil »Naš Dom«, in ki kaže sinovo ljubezen do drage matere. Ta ljubezen je tolika, da zapusti sin v svetovni vojak strelske jarko in zbeži iz fronte, ker hoče še enkrat videti ljubo mater. Tolmačil je v uvodu to pretresljivo žaoligro vneti šentjurski kaplan Franc Sattler, ki je igro ter celo prireditelj organiziral, zredil ter s tako lepim uspehom izvedel. Uprizoritev je pokazala, da je med šentjursko mladino mnogo igralskih talentov, ki jim je treba dati polno priznanje za trud ter plemenito idealno prizadevanje za širjenje krščanske prosvete med širokimi plastmi slovenskega ljudstva. Med odmori je pridno in veselo sviral tamburaški zbor, ki ga vodi marljiv Franček Slinko iz Biserjam. Takšnih prireditelj si še večkrat želimo.

Rekord dveh kokošjih dihurjev

Ljubljana, 12. okt.

Čevljarček Franek, doma iz Ajdovščine, in Moravčanka Slavka sta se lani naselila v Mostah. Oktobra in novembra sta napravljala pravcate tatiške pohode v bližnjo in daljno okolico ter ponoči kradla kmetičam kar na debelo lepe kurice in petelinčke. Ukradla sta jih rekordno število 155. Večino sta spečala na ljubljanskem trgu. Franek pa je izvršil na ukaz Slavke še razne druge tatvine in vlome. Kradel je vse, kar mu je prišlo pod roke. Posestniku Ribnikarju od Sv. Neže pri Trzinu je odnesel celo 2000 Din gotovine. Ob sta škodovala 46 kmetov za okoli 18.000 Din. Danes sta se pojavila pred malim senatom.

Pred sodniki je bila cela bata raznega blaga. V avditoriju pa je bilo 21 oškodovancev navzočih, po večini postarnih kmečkih žensk. Stara mama je vzdihnila: »Kaj vse človek na stara leta ukaka. Privikrat sem tu, da vidim kako sodijo.«

Franek je kajkoč čital svoj dolg pisan zagovor. Patetično je vzklikal: »Iz ljubezni do nje sem kradel. Gonila me je h kraji. Če nisem kradel, je bil ogenj v stehi. Sam pri sebi si roke umijem. Gospodje! Storiite, kar hočete.« Zelo trdovratna pa je bila rdečelčna in elegantno oblečena Slavka.

Predsednik g. Ivan Kralj: »Imam 200 Din Franekovih razdeliti med toliko oškodovancev! Glas iz občinstva: »Pravi čudež, kako se naj to razdeli!« — Predsednik: »Ali se zedinite med seboj, kdo naj dobi?« — Drž. tožilec: »Tisti, ki ima največ škodo!« — Obtoženec: »To pa že ne! Tisti, ki je največ oškodovan, ima pač še vedno dosti. Naj se da najubožnejšemu!« — Glas iz občinstva: »Tistemu, pri katerem je nazadnje kradel.« — Zena: »Vsakemu nekaj! Bo vsaj za vožnjo!« — Predsednik: »Vas je preveč! Dobi vsak okoli Din 4!« — Preds.: »Bešter in Ribnikar imata največ škodo.« — Drž. tožilec: »Naj pove obtoženec, komu se da!« — Obtoženec: »Tistim iz Doba. Ukradel sem jim 5 kokoši. To so revni ljudje!« — Mož iz občinstva: »Prosim, da se da tistemu, ki ima najdaljšo pot.« Predsenik je nato odločil, da sta došla Ribnikar in Gabrovšek vsak po 100 Din. Ponovni glas iz občinstva: »Gaspud sadnik! Naj bi raje dali vsem skupaj, da bi potlej imeli v Ljubljani za eno dobro malico.«

V dvorani je vladal jok in stok. Ni nič pomagalo. Čevljarček Franek je prejel kot plačilo

Ljubljana

Motorni omnibus na Ljubljani

Ljubljana, 12. aprila.

Ko je zadnja leta postalo kopanje najbolj razširjen ljudski sport, je samo po sebi umevno, da so se ljubljanski kopalniki izpolnili. Vse leto je bilo v Ljubljani izjemno vroče, kar je ljubljane izvedlo iz doma. Ljubljana edina prijetna plovna reka, Ljanska reka, je bila v Ljubljani, od katerih je izpolnjevala letni plan. Francija Jančarja kar 25 čolnov, ki so bili v poletnih mesecih skoraj dan za dnem zasedeni. Priznava, da je bil v Ljubljani, v katerih bi se lahko peljali številne družbe na izlet. To je privedlo lastnika čolnarne na misel, da bi zgradil večji motorni čoln, ki bi služil za prevažanje večjih družb na izlete. Za lansko leto junija meseca je zaprosil za koncesijo, in ker so mu obljubili, da bo koncesijo dobil, se je na jesen kar resno lotil dela.

Ze leto dni je imel pripravljeno dobro preskušeno dolgo desko iz bokijskega macesna, iz katerih je imel namen, zgraditi večji motorni čoln. Po dolgem preudarjanju je začel graditi 6 metrov dolg motorni čoln. Najprej se je seveda ozrl za primernim pogonskim motorjem. Našel ga je v avtomobilskem motorju Renaultovega avtomobila. Motor je bil dovolj močan in da bi mu manj pretresal čoln, ga je montiral kar kompletno z blokom vred v čoln. Marsikaj mu je predla trda in mnogo prvotnih osnutkov je moral ovrči, vendar mu je končno uspelo, da je bil motorni čoln razmeroma dovršen za prvo poskusno vožnjo.

Kljub temu, da je čoln dolg le 6 metrov in širok 1 meter in tri četrti, bo imelo v čolnu prostora najmanj 12 oseb in še krmar ali šofer. Krmilo je namreč prav tako urejeno kakor volan pri avtomobilu in v resnici je vstavljen in priključen na krmilje običajni volan Renaultovega avtomobila. Motor je montiran v čolnu nekako v prednji tretjini in pred motorjem ne bo nikakega sedeža, pač pa bo čoln tam pokrit. Zada pa bodo nameščene klopi in čoln bo imel streho proti soncu in dežju, tako da bo vožnja nad vse prijetna. Izdelani čoln bo tehtal okrog 550 kg, od česar bo odpadlo na motor in druge strojne naprave okrog 250 kg. Jasno je, da bo motor imel hladilnik z vodo, kakor običajni avtomobili, vendar s to razliko, da se bo voda ves čas s posebno črpalko napravo izmenjevala. Čoln je visok približno 1 meter in na suhem v resnici človeku imponira.

Pri poskusni vožnji je prišel motorni čoln z 12 potniki v pičli uri do Podpeči in tudi bencina ni porabil tako mnogo, kakor je lastnik pričakoval, kljub temu, da ima avtomobilski motor štiri cilindre. Prav radi tega se je že odločil, da bo skušal voziti po kar najnižjih cenah ter se zadovoljil le z malenkostnim dobičkom. Po sedanjem obračunu bo račun na vožnjo do Podpeči za osebo 10 Din, za vožnjo sem in tja pa 15 Din. Če vpoštevamo, da je Ljubljana od Ljubljane do Podpeči izredno lepa in da nudi tako veselo kakor tudi potniku v čolnu neverjetne užitek, je ta cena zelo nizka in smo prepričani, da temu vodnemu omnibusu ne bo manjkalo gostov, zlasti še zato ne, ker je okolica Podpeči izredno romantična in ker je prav v bližini znana Zalostna gora, ki je bila svojčas pravi konkurent Smarke gore.

Seveda bo ta novi čoln vozil tudi na Vrhniko; vožnja bo stala za osebo 15 Din. Malo manjka, pa bi skoraj postal konkurenca avtomobilu. Pogumni korak od srca pozdravljamo, zdi se nam le čudno, da podjetni France Jančar še do danes ni dobil koncesije, da se vse pristojne oblasti njegovo namero navdušeno pozdravljajo. Še bolj navdušeno pa mora pozdraviti ta čoln vse, ki se vsaj ob nedeljah rad zapelje iz Ljubljane in se pri tem izogiba prašnih cest. Jasno je, da bo motorni čoln v slučaju, da bi bilo redno zadostno število potnikov, začel tudi redno obratovati med Ljubljano in Vrhniko.

Ker bo čoln v kratkem popolnoma dovršen, lahko upamo, da bo tudi kolavdacija srečno prestala, kakor ga bo marsikdo z veseljem rad poskusil. Zadnji čas je, da smo tudi v Ljubljani dobili kaj takega, saj so v Mariboru že pred leti imeli več motornih čolnov. Če se bo obnesel ta prvi poskus, potem lahko upamo, da dobimo Ljubljani čez leto še večji motorni čoln, ki bo imel prostora za 40 ljudi in ki bo vozil že po povsem konkurenčnih cenah na Vrhniko.

Gostovanje Jeseničanov v naši operi

V četrtek, dne 14. t. m. gostuje na našem odru skupina Jeseničanov, ki vzporejo Kalmanovo opero »Čardaška kraljica«. Jesenice imajo dva izvršna gledališka odra, enega v Ljudskem, drugega pa v Sokolskem domu. Skupina, ki gostuje v naši operi, pripada Ljudskemu odru, in se je postavila v službo pomožne akcije v korist brezposelnega jeseniškega delavstva. Ansambel je prav dobro vigran. Čardaško kraljico so že večkrat izvajali na Jesenicah s prav lepim uspehom. Posebno poudarjamo, da so vsi sodelovalci, od prvega solista preko članov orkestra in do statista, vsi z Jesenic. Ker ima prireditelj-gostovanje dobrodelen značaj, pričakujemo, da se bo ljubljansko občinstvo odzvalo v polnem številu in posetilo predstavo. Cene so znižane operne.

Kaj bo danes?

Drama: »Kvadratura kroga«. Izven Premijera. Opera: »Robinsonada«. Red A. Kino Kodeljevo: Ob 5 in 8 premijera filma »Sveta Elizabeta«.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5, in mr. Kural, Gosposvetska cesta.

Dr. Ferdinand Souvan. V Gradcu je nepričakovano umrl dr. Ferdinand Souvan na srčni slabosti v starosti 63 let. Dr. Ferdinand Souvan je sin znanega ljubljanskega veletrgovca Ferdinanda Souvana. Doktor prava je stopil v konzularno službo, odkoder je bil poklican v zunanje ministrstvo, nato pa je služboval še pri raznih konzulatih in poslanstvih. Po vojni se je preselil v Ljubljano in postal tajnik Ljubljanske kreditne banke. Bil je zaveden Slovenec ter se je zlasti zanimal za filatelijo, v kateri je bil velik strokovnjak in imel eno najlepših zbirk. Truplo bo prepeljano v Ljubljano ter bo pogreb v četrtek. Zalujoči gospoj soprogi in sorodstvu naše sožalje!

Redna javna seja ljubljanske občinske apr. bo v četrtek, 14. aprila ob 5 popoldne v mestni dvorani.

Velikega modrasa je ujel g. Vilfan Rok iz Dobrega polja pri Brezjah na Gorenjskem v nedeljo 10. aprila. Modras je razstavljen še živ v izložbi filijale Jelačin, Cvojsva cesta 1.

Racija na bosanske delavce. V južnih pokrajinah države je med ljudmi živo prepričanje, da

Trajno kodranje

izvršujem v posebnem oddelku s štirimi najmodernejšimi aparati in najboljšimi preparati. Vsaka dama pride ob vsakem času takoj na vrsto. Delam po nižnjim cenam ter se za cenjeni obisk priporočam damski česalni salon Gjud Aleksander, Ljubljana, Kongresni trg 6 (poleg kino Matice).

je Slovenija bogata dežela, kjer je dovolj dela za vse, ki bi radi delali. V boljših časih so bosanski delavci res dobili delo pri številnih stavbah, letos pa še domačih ne bo moglo zaposliti. Te dni je dospelo v Ljubljano okoli 20 bosanskih delavcev, ki so tu iskali delo. Dobili ga seveda niso, prav tako so bili brez sredstev in brez prenočišča. Ponoči so tavali okoli glavnih in gorenjskih kolodvorov. V noči na večer jih je policija polovila in jih potem dala odpraviti s prislilnim potnim listom v domači kraj.

Obveščamo vse služkinje, da je marljiva in zvesta članica »Poselske zveze« in »Zveze služkinj«. G. Gal Tončka nenadoma umrla. Pogreb bo danes popoldne ob 2 iz splošne bolnišnice v Ljubljani. Vabimo vse služkinje, posebno pa članice pevskega zbora, da se pogreba rajne Tončke v polnem številu udeležijo. — Odbor »Poselske zveze« in »Zveze služkinj«.

KINO KODELJEVO :: Tel. 31-62

Danes ob 5 in 8 nemi film

Sveta Elizabeta

Premijeral Premijeral
Vstopnina samo 6, 5, 4, 3 in 2 Din

○ Vrtna dela, ki so se pričela sedaj povsod na periferiji, imajo še to neprijetno posledico, da so pričeli zanemarjati predpise o prevozu gnojla skozi mesto, kar seveda povzroča neprijeten vonj na ulicah, pri ljudeh pa slabo voljo. Naj se ti predpisi strogo upoštevajo!

○ Tatvina perila. V Selenburgovi ulici v veži št. 3 se je pripetila predvčerajšnjim večja tatvina perila. Perica Lucija Leben iz Bizovika je nesla k

Kulturni obzornik

KONCERT MIRKA PUGLJA.

V ponedeljek 11. t. m. se je vršil v dvorani Filharmonične družbe komorni koncert koncertnega pevca M. Puglja. Spored je obsegal 8 arij in pesmi francoskih skladateljev in 8 nemških. Francoske je pel v originalu, nemške pa v slovenskem prevodu. Pugelj ima zelo simpatičen glas, ki je posebno mehek, izravn in topel v gornji polovici, medtem ko bi spodnji polovici kaj prav prišla še malo zvočnejša nižnja. Poje zelo inteligentno, nikjer sunka v osredje, nikjer afektirane geste. Vrline svojega gibkega glasu je pokazal zlasti v nekaterih francoskih arijah, iskreno interpretacijo in toplino pa v Schumannovih in Schubertovih pesmih. Bach je že v svoji strukturi nehalen, predolgo pasaje so utrudljive za pevca in — poslušalca. V teh je bilo čuti tudi nekajkratov glasnih dihi; sicer je pa teko gladko vseskozi tudi v teh »meterskih« stavkih. Pasaje, kot so omenjene Bachove, pa so že same po sebi prikladnejše za visoki glas kot za nižji, ki že po naravi nima take prožnosti. Zato je razumljivo, da je pevka črta tuintam nekoliko zabrisana, ker je tekma glasu z instrumentom zelo težka.

Pri klavirju je z znano diskrepcijo spremljal Lipovšek, naš mojster Jeraj je imel opravka v dveh pesmih z violo, v eni pa z violino in sta imeli obe svojo solistično, samostojno nalogo. Igral je prav lepo s primernim podčrtavanjem. Prav tako je mojstrski rešil svojo nalogo z obvo Janeček, ki je spremljal eno pesem. Dvorana je bila slabo zasedena.

OB DESETLETNICI MARIBORSKEGA FRANCOSKEGA KROŽKA

V petek, dne 15. t. m. proslavi mariborski francoski krožek v Narodnem gledališču v Mariboru desetletnico svojega obstoja.

Med mnogimi društvi, ki so se pojavila pri

nas po prevratu, se francoski krožek lahko ponaša s tem, da ga ni zadelo usoda mnogih drugih, ki so se izprva košalo razbohotila, a pozneje vsled nezadostnega pritoka novih sil izhrala in zaspala ali le še za silo životarijo. Nasprotno kažejo dejstva, da postaja njegovo delovanje vse živahnije in intenzivnejše.

Sliki med Francijo in nami so postali po vojni neposredni in vsakdanji. Naša akademska mladina, ki je bila do vojne navezana večinoma na nemške univerze, se je po prevratu jela usmerjati proti Parizu in drugim francoskim učnim centrom. Tudi pri nas v domovini, se je pokazala potreba po ognjiščih in organizacijah, ki naj bi te stike gojile in pospeševale. Tako je prišlo do ustanovitve francoskih krožkov. Med prvimi je bil ustanovljen mariborski francoski krožek.

Kako je društvo izpolnjevalo svoje kulturno-politično poslanstvo, naj pokažejo naslednje navede in številke:

Dne 16. marca 1922 se je vršil ustanovni občni zbor. K društvu je pristopilo takrat že nad 90 članov, danes pa se je število članov podvojilo. Društvena knjižnica, ki je štela ob koncu prvega poslovnega leta 386 knjig, je narasla danes na 1589 zvezkov, število dnevnikov in revij pa na 19. Tekom prvih deset let se je prečitalo 14.233 knjig. V tečajih, ki jih društvo prireja vsako leto, se je učilo francosčine približno 1000 oseb. Večjih dramskih predstav, čajank z prav dobrimi dramskimi predstavami in glasbenimi točkami je bilo v tem času 17, med njimi tri otroške. Francoski krožek je vsako leto redno prijel po nekaj francoskih predavanj o literarnih, umetnostnih, ekonomskih in splošno kulturnih vprašanjih. Vseh predavanj je bilo v teh desetih letih 31. Predavatelji so bili g. L. Tesnières, R. Martel, M. Vey, R. Warner, pa tudi odlični znanstveniki iz Pariza kot n. pr. prof. Em. Hauman, G. Blondel in Leon Rey.

S svojim posetom so počastili francoski krožek v Mariboru g. Clement Simon, bivši francoski poslanik v Belgradu, g. Berne Lagarde in g. A. Boissier, franc. konzulat v Zagrebu, g. Em. Neuville, francoski konzul v Ljubljani, g. Pavel Lable, glavni tajnik »Alliance française«, kakih 20 članov ge-

Maribor

Obmejni vlomilci v pasti

Maribor, 12. aprila.

Bilo je v temni noči 3. oktobra 1931, ko so obmejni organi v št. lju prijeli nekega možakarja, ki se je pripeljal na kolesu čez mejo z nabasanim nahrbtnikom, v katerem je nosil celo balo svile. Financarji so mislili, da imajo opravka z običajnim tihotapecem, v resnici jim je pa padel v roke vlomilec Martin Cerjan, ki je izvršil v prejšnji noči velik vlom v družbi Franceta Malalana in Antona Sosiča v Lipnici v Avstriji. Martin Cerjan se je zagovarjal radi tega vloga danes pred mariborskim malim senatom, dočim čakata njegova vlomilska tovariša Malalan in Sosič še na svojo usodo, ker sta italijanska državljana ter je v teku izredno postopanje. V noči od 1. oktobra so vlomili v železniško skladišče na kolodvoru v Lipnici ter pobrali iz njega več bal svile v vrednosti 22.000 Din. Izbrali so le tako blago, katerega bi lahko v naši državi prodajali kot tihotapsko robo. Ker niso imeli primernih nosil za blago, so vlomili v bližnji stojišče delavske barake, iz katerih so pobrali tri nahrbtnike ter jih nabasali z ukradenim blagom. Skušali so nato še vlomiti v tovarno koles v Lipnici, da si preskrbijo vozila, s katerimi bi spravili vse preko meje, toda vlom se ni posrečil. Radi tega so naslednjega dne šli dalje proti Puntigamu ter si s tatvinami spetoma preskrbeli kolesa. Na ukradenih kolesih so jo nato udarili nazaj preko meje; Malalan in Sosič sta tudi prišla srečno preko ter spravila blago pri nekem znanu v Košakih, Cerjana pa je spremljala smola, da je padel v roke financarjem. Pred sodniki se je zagovarjal, da ni vloga izvršil on, ampak je svoja tovariša le spremljal ter jima pomagal nato preko meje nositi blago. Obtožnico je zastopal prvi drž. pravdnik dr. Jančič. Obtoženec je bil obsojen na šest mesecev strogega zapore.

□ Za kruhom v tujino. Danes je odpotovalo s posebnim transportnim vlakom v Nemčijo iz mariborskega kolodvora 500 sezonskih delavcev iz Prekmurja. To je bil prvi letošnji transport, ki bo pa ostal žal tudi edini. Druga leta jih je odpotovalo nad 5000, letos pa so s težavo spravili komaj desetino običajnega števila. V Nemčiji bodo letos na posestvih zaposlevali izključno samo domače delavstvo, ki je zaradi industrijske krize ostalo brez kruha. Še lani je Nemčija zaposlila 100.000 sezonskih delavcev samo iz Poljske, letos pa je prepovedan sploh vsak uvoz inozemskih delavskih sil, tako da lahko smatramo za srečo, da se je posrečilo spraviti preko poletja vsaj 500 Prekmurcev do zasužnja.

□ Huda nesreča pri podiranju dreve. V mariborski okolici se je težko ponesrečil 32 letni posestnik Franc Perger. Pri podiranju dreveja ga je padajoče deblo udarilo na nogo ter mu zmečkalo kost v levem gležnju. Hudo poškodovanega so mariborski reševalci prepeljali v bolnišnico.

Kako je Poldika iskala službo

Slovenska Bistrica, 12. apr.

Nemalo dela in jeze je povzročila našim orožnikom mlada Poldika od Trbovelj, ki je prišla v naše mesto iskat službe. Dekle je prihitelo v noči od sobote na nedeljo okrog 1 na orožniško postajo, zbujala vse osebe pri pripovedovalca strašno zgodbo, kako jo je napadel in oropal ter oneštill neznanec na poti s postaje Slovenska Bistrica. Pripovedovala je, da se je podala od doma po svetu za kruhom. V vlakcu je spoznala nekega možkega, ki ji je obljubil, da jo bo preskrbel dobro službo v Slovenski Bistrici. Izstopila sta na postaji in neznanec jo je odvedel po železniški progi v smeri proti Ptuj. Tu nato po travnikih in gozdovih. Ves čas je kavalirsko nosil dva njema kovčga, v gozdu pa jo je pregovoril, da sta malo počivala. Ko sta sedla na tla, je navalil na njo. Nato jo je docela izropal, vzel zlat prstan ter zlato uro ter še kovčeg in pobegnil s tem plenom proti vasi Pretrjesje. Vso to zgodbo je izpovedala Poldika tako prepričevalno in obupno, da so ji orožniki res verjeli do pitice.

Se takoj pomoči se je odpravil orožniški oddelek za zločincem in roparjem. Toda vse povpraševanje in iskanje je bilo zastoj. Pač pa so prišli orožniki do trdnega prepričanja, da si je Poldi vso zgodbo izmislila in jih pognila za nos. Prijavili so jo radi tega sodišču, ki bo še govorilo svojo besedo.

neki družini nekaj opranega perila, med tem pa ji je neznan tat — ali tatica — odnesel z vozička zavoj perila v vrednosti 1700 Din. Perica je sedaj reva, ker je bila tako ob zaslužek skoraj enega tedna, ko je prala to perilo, povrh tega pa mora še strankam odgovarjati za škodo.

ograj društva v Lillu pod vodstvom g. prof. A. Lemana in g. E. Baupin, glavni tajnik društva »Les Amis catholiques français à l'Étranger«.

S to ugodno bilanco završuje torej mariborski francoski krožek svoje prvo desetletje. V obmejnem Mariboru vrši to društvo brezdvomno važno in upoštevano vredno kulturno nalogo. Francozi, ki prihajajo med nas, često izjavljajo, da se počutijo v naši sredini »comme chez eux«.

GEOGRAFSKO DRUŠTVO IN NJEGOVO DELO

V petek, 8. t. m., ob 18 se je vršil v prostorih Geografskega inštituta na univerzi redni občni zbor Geografskega društva pod predsedstvom prof. dr. A. Melika. Iz poročil predsednika in ostalih odbornikov o delovanju društva v preteklem letu je bilo razvidno, da je obsegal program iste cilje kot doslej in da se je moral boriti z istimi težavami kot doslej. Kot svojo glavno nalogo je smatral odbor tudi v tem poslovnem letu izdajo svojega glasila »Geografski Vestnik«. V zadostenje si šteje društvo, da prejema od vseh strani iz tu- in inozemstva izraze priznanja, kar se tiče vsebine in oblike te svoje znanstvene revije. Zanimivo je, da je baš te dni poteklo 10 let, odkar se je ustanovilo Geografsko društvo, sprva kot skromna študentska organizacija, ki pa se je s svojim delom, zlasti pa z izdajanjem »Geografskega Vestnika« od 1. 1925 dalje, razširila in razvila v povsod vpoštevano znanstveno društvo. Treba je seveda poudariti, da se mora društvo kakor vse slične organizacije boriti z neprestanimi finančnimi težavami vkljub temu, da uživa blagohotno pomoč ministrstva prosvete, banske uprave, mestne občine Ljubljanske, Zbornice TOI itd., ki jim gre predvsem tudi zahvala, da leži danes pred nami že sedem letnikov »Geografskega Vestnika«. Veliko vrednost predstavlja tudi društvena knjižnica, ki se izpopolnjuje zlasti potom zamenjavo »Vestnik« s 125 znanstvenimi publikacijami iz vseh krajev sveta.

Poleg dela za »Vestnik« se je društvo bavilo tudi z popravki krajevnega imenoslovja na novih

Zadnja poročila

Zopet odgodeno ...

Zeneva, 12. apr. tg. Posebno zasedanje Sveta Zveze narodov, ki je bilo sklicano za to, da prouči finančni položaj Avstrije, Madjarske, Bolgarije in Grčije, je danes končala s tem, da se je odgodilo do rednega majskega zasedanja. Vsi so bili edini v tem, da je nujnost podana, nihče pa ni hotel prevzeti odgovornosti za to, da se izvede začasna rešitev, kakor jo je predlagal finančni odbor.

Hooverova plača - 1 dolar

Newyork, 12. apr. tg. Predsednik Hoover je sklical konferenco najuglednejših političnih in gospodarskih činiteljev, da v sporazumu z njimi doleti ukrepe in sredstva, s katerimi bi se olajšalo gospodarsko stanje v Združenih državah. V prvi vrsti se bo izvajalo strogo varčevanje. Sam Hoover je sklenil, da se za leto dni odreče svoji plači v višini 75.000 dolarjev ter da se zadovolji z 1 dolarjem letno.

Demonstracije na Malti

Rim, 12. apr. tg. Z Malt se poročila, da so bile tam demonstracije proti novim jezikovnim neredbam angleške vlade, radi katerih je prišlo do hudih spopadov s prisašji Stricklandove stranke. Voditelj nacionalistov Misfud je bil ranjen, ker so vanj in v demonstrante iz Stricklandovega kluba metali kamne, zavile v cvetlične šopke. Demonstranti so hoteli zato napasti klubovo poslopje, pa je policija to preprečila. Mnogo demonstrantov in policistov je bilo ranjenih. Nato so sledile simpatične demonstracije za nacionaliste.

Atentati

Pariz, 12. apr. Italijanskega vicekonzula v Toulouse g. Aquino so včeraj napadli antifašisti v mestecu Muretu. Prišlo je do spopada med spremljevalci vicekonzula in njegovimi nasprotniki. Padlo je več strelcev in Aquino je bil lahko ranjen na glavi; izmed antifašistov pa je bil eden tekoče ranjen v obraz.

Pariz, 12. apr. tg. V Beyruthu je bil izvršen danes političen atentat na bivšega sirskega državnega predsednika Subhi Barakata. Atentator je najprej skušal sumiti predsednika z bodalom, potem pa je nanj streljal. Predsednik je ostal nepoškodovan, pač pa sta bila ranjena dva policista. Na begu so stražniki atentatorja ustrelili.

Iz finančnega odbora

Belgrad, 12. apr. AA. Danes popoldne je imel fin. odbor nar. skupščine pod predsedstvom g. dr. Ninka Perića konferenco o zakonskem predlogu o izpremembah in dopolnitvah trošarskega zakona v zvezi s predlogi fin. odbora senata. Seji je prisostvoval tudi fin. minister dr. Milorad Gjorgjevič. Nadalje je fin. odbor popoldne razpravljal o zakonskem načrtu glede pooblastila za takojšnje izvajanje mednarodnih pogodb in sporazumov. Seji je prisostvoval poljedelski minister Juraj Demetrovič kot zastopnik ministra za trgovino in industrijo. Odbor je sprejel predlog z neznatnimi spremembami.

Zadnja zagrebška žrtve

Zagreb, 12. apr. tg. Danes popoldne so našli delavci truplo Zorke Radničke, zadnje žrtve nesrečne družine. Truplo je bilo brez nog, ki sta bili ostali na hodniku, in mislilo, da sta radi požara zgoreli ali pa da so ju odstranili pri odvažanju malte. Obraz mladenke je precej ohranjen, lasje pa so sploh nepoškodovani. Misli se, da jo je doletela nesreča, ko se je nahajala v stranišču, ali pa, da jo je sama eksplozija vrgla v stranišče.

Berlin, 12. apr. tg. Po neprosto voljnem sedem-mesečnem počitku je bila danes zopet odprta berlinska borza. Promet je bil majhen, kurzi so bili nizki.

Dunajska vremenska napoved: Najbrže dobimo jasno vreme z višjo temperaturo.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno, nestalno in deževno.

Poizvedovanja

Vožna plabta se je našla 6. aprila. Lastnik naj se zgleda na orožniški postaji Skofljica.

Zavitek s kroji je bil zgubljen na poti od Hrenove ulice do tobačne tovarne v soboto. Najditelj se naproša, da zavitek odda vratarju tobačne tovarne.

Seznam milodarov za organizacijo se je našel na glavnem kolodvoru pred odhodom popoldanskega gorenjca. Dobi se v naši upravi.

Specijalnih kartah v merilu 1 : 100.000, ki jih izdaja Vojni Geografski inštitut v Belgradu in od katerih so doslej izšle za Dravsko banovino sekcije Celje, Cerkljica, Ljubljana in Bled.

Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor sledeči gospodje: Dr. Anton Melik, predsednik; dr. Valter Bohinec, podpredsednik; dr. Ivan Rakovec, tajnik; dr. Roman Savnik, blagajnik; Franjo Pengov, knjižničar; Rudolf Badjura, prof. Silvo Kranjec, Svetozar Ilesič, odborniki; notar Matej Hafner, prof. Josip Breznik in dr. Jože Rus, revizorji.

Za šmarnice

priporočila Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani cerkvenim zborom: Adamič K.: Alma Mater, 19 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. Din 30, glasovi po Din 5. Ferjančič Fr.: Lavretanske litanije Matere božje za meš. zbor, Din 6. Foerster Anton: 6 Marijinih pesmi za tri enake glasove z orglimi. Part. Din 16, glasovi po Din 6; Cantica sacra III. del, za moški ali ženski zbor, Din 30; Lavretanske litanije M. b. za ljudsko petje, Din 6. Grum Anton: Odpevanje pri lavretanskih litanijah za mešani zbor, Din 16. Hladnik Ign.: Tri Marijine kantate za meš. zbor, Din 12; 23 cerkvenih napevov za moški zbor, Din 24. Hochreiter E.: Imaculata, Marijine pesmi za meš. zbor, Part. Din 20, glasovi po 4 Din. Kogoj M.: Marijine pesmi raznih skladateljev za mešani zbor. Part. Din 18, glasovi po Din 6. Laharnar Ivan: Šmarne pesmi za mešani zbor, partitura Din 16. Premr St.: 40 Marijinih pesmi raznih skladateljev za meš. zbor, part. Din 40, glasovi po Din 5; Zapojmo Mariji, 18 Marijinih pesmi za meš. zbor, Part. Din 36, glasovi po Din 5; Cerkevni moški zbori, Din 40; Cerkevna ljudska pesmarica, part. Din 50, glasovi po Din 24; Slava Brezmadežni, zbirka raznih napevov in skladateljev za meš. moški in ženski zbor, Din 40, broš. Din 30. Sattner p. H.: 12 napevov pri lavretanskih litanijah za ljudsko petje, Din 12; Odpevi za litanije lavretarske in prevs. S. J., za meš. zbor, Din 12. (Novol)

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 13. aprila: Varstvo sv. Jožefa; Ida, de-
vica.

Novi grobovi

† V Križankah je umrla večeraj popoldne po
dolgem mučnem trpljenju gdca Ivanka Samša,
leta preč. g. p. priorja Učaka, pri katerem je dolga
leta vodila z vzgledno poštenostjo gospodinj-
stvo na župnijah Podzemelj in Metlika ter zadnjih
deset let v konventu v Ljubljani. Pogreb bo v če-
trtek ob 4 popoldne iz mrtvašnice Zavetišča sv. Jo-
žefa na Vidovdanski cesti. Svetila ji večna luč!

Osebnosti

— Duhovniško izpremembe. Župnija Sv. Le-
nart pri Veliki Nedelji je podeljena g. Jožetu Re-
harju, župniku v Guštanju; novo župnijo na-
stopi dne 1. majnika. Prejšnji g. župnik Peter Za-
dravec se je s 1. aprilom preselil v Ormož.
Provizura za mesec april je poverjena gospodu
dekanu pri Veliki Nedelji Frideriku Horvatu.
— Župnija Sv. Vid nad Valdekom je razpisana do
10. majnika.

— Nevarno je obolel g. katehet Franc Oswald
v Idriji. Sobotom se priporoča v memento.

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so
odrejeni na službo v generalni štab poveljstva
IV. armijske oblasti — za generalštabne posle
generalštabni polkovnik Anton Lokar; na službo
v štab pomorsko obalnega poveljstva poročnik
bojnega broda I. razr. Andrej Vrtič; za sekun-
darnega zdravnika higijensko-epidemiološkega od-
delka stalne voj. bolnišnice III. armijske oblasti
sanitetni poročnik dr. Bogoljub Pagon; na službo
v mariborsko začasno voj. bolnišnico in za zdrav-
nika inženjerske podčastniške šole sanitetni poro-
čnik dr. Marko Korosec in na službo v lekarno stal-
ne voj. bolnišnice V. armijske oblasti lekarniški
poročnik Milan Gložanski.

— V zrakoplovno stroko so prevedeni pih.
narednik Milan Štrba in Ivan Frankovič; topni-
ška podnarednika Matija Kranjc in Karlo Novak
ter iz inženjerske stroke podnarednik Rudolf Pirc.
— Državni mojster-sedlar uradniški pripravnik
Buter Savo je preveden za uradnika X. položajne
skupine.

Cerkveni vestnik

Shod voditelj Marijinih družb za ljubljansko
škofijo se bo vršil v četrtek 21. aprila ob 9 popoldne
v škofjskem dvorcu. Spored: 1. Karitas. Ref. dr.
Alfonz Levičnik. 2. Kongregacija in liturgija. Dr.
Jože Pogačnik. 3. Marijini vrtili. Franc Koretič. 4.
Slučajnosti. — Vsem župnim uradom smo razpo-
slali vabila s prošnjo, naj bi gg. župniki obvestili
o tem sestanku tudi druge duhovne sobrate. Ako bi
kje vabila pomotoma ne bili prejeli, tem potom pro-
simo, da bi se našega shoda kar moglo vsi vodi-
telji udeležiti. Pa tudi drugi duhovniki prisrčno
povabljani! — Škofjsko vodstvo Marijinih družb.

Akademski stolna kongregacija. Danes točno
ob 20 v Križankah običajni sestanki!

Karmel na Selu. V nedeljo 17. aprila bo v kar-
melski cerkvi na Selu pri Ljubljani slovesnost v
čast Varstvu sv. Jožefa. Ob 6 bo tihva sv. maša. Ob
pola 8 slovesna sv. maša. Ob 16 pridiga in pete li-
turgije.

Ostale vesti

— Lepa materinska prireditev. Od Sv. He-
lene nam poročajo: Na praznik Marijinega Ozna-
njenja smo imele matere prav lep dan. Šolska
mladina v Dolskem nam je priredila krasno
ustreli »Materinski dan« v dvorani Slov. kat. iz-
obraževalnega društva pri Sv. Heleni. Na sporedu
so bile prisrčne pozdravne deklamacije, krasno
petje ter 3 igrice, ki so jih odigrali naši otroci v
splošno zadovoljnost. Bil je to dan za nas uboge
matere, ki ga ne pozabimo tako kmalu. Zato si
pa štejemo v dolžnost, da izrekamo našemu vrle-
mu učitelstvu — tako gosp. šolskemu upravitelju
Alojziju Vodopivcu kakor gospe učiteljici Tili
Činkovi vse priznanje in srčno zahvalo za veliko
pozornost, ki jo posvečata vsako leto nam mate-
ram ter za tako lepo vzgojo naših otrok. Bog
povrni!

— Versko predavanje v Metliki. V nedeljo
je priredila »Fantovska Marijina družba« v Met-
liki versko predavanje s filmom: Zivljenje, trp-
ljenje in smrt Gospoda Našega Jezusa Kristusa.
Nekateri so si sicer vse prizadejali, da bi to pre-
prečili, pa so zaenkrat »nosili žabe v mlakoc«. Ude-
ležba je bila vsakokrat prav lepa. To pa tako ve-
mo, da bože besede in božje resnice nimajo vsi
radi, tudi marsikdo tistih ne, ki se delajo na
videz prijazne cerkvi. Pa: saj ne vedo kaj delajo.

— Nad 3500 obrtnikov je na področju okraj-
nega glavarstva za ljubljansko okolico.

— Razpisana je služba državnega cesarja na
progi državne ceste št. 2 med km 671.5—577.5 s
sedežem v Selu pri Zirovnici z mesečno plačo 600
dinarjev in mesečno stanovanjsko doklado 100
dinarjev. Pravilno kolkovanje prošnje, opremljene
s pravilno kolkovanimi prilgami, je vložiti pri
tehničnem razdelku okrajnega načelstva v Kranju
do 30. aprila 1932. Vpoštevali se bodo le prošnje,
ki so odslužili kadroški rok in ki niso mlajši od
23 in ne starejši od 30 let. Natančnejša pojasnila
daje pisarna tehničnega razdelka v Kranju.

— Požar. Pretekli petek je zgorela hiša in
del gospodarskega poslopja posestniki in gostini-
čarki Urši Jurč pri Slovenigradu. Že popoldne
so se vnele v dimnikulo saje in je strela že gorela,
kar pa so domačini in bližnji sosedje pogasili, a
kam navidezno. Ponoči je neki sosed pazil, da
bi se ti strela zopet ne vnela, a je medtem zaspal.
Ker je pihal veter, se je tleče tramovje vnelo in
začelo goreti. Ko se je moč prebudil, je bila že
vsa hiša v plamenu. Škoda znaša okrog 40.000 Din,
pa je večina krita z zavarovalnico.

— Otroč ponarejevalci denarja. V zadnjem
času so nekateri cerkniški trgovci zapazili med
drobižem falzifikate dvadinarških novcev. Nazna-
nili so to orožnikom in ti so kmalu izsledili krivce.
So to sami dečki v starosti od 12 do 16 let iz Do-
lenje vasi pri Cerknici. Novce so delali iz svinca
na zelo preprost način, vendar so bili precej dobro
ponarejeni. Ker so ponarejevalci vsi neadoletni, je
orožništvo vso stvar prepustilo staršem.

— Neareci in napad. Iz Cerknice nam poro-
čajo: Ponesrečila se je Polona Dragoljš. Ko je
razvžala gnojnico, se je prevrnila sod in ji padel
na desno nogo. Zdravnik je ugotovil prelom kosti.
Zdravi se doma. — Nogo si je tudi zlomil 7 letni
Drežek, sinček sodnega predstojnika g. Breliha.
Škočil je raz stopnice tako nesrečno, da si je zlo-
mil levo nogo nad stopalom. Prepeljali so ga v
ljubljansko bolnišnico. — Na cesti od Cerknice
do Marofa je bil te dni ob 9 zvečer napaden neki
moški. Napadalec sta streljala nanj iz samokresov,
vendar se mu je posrečilo, da jima je ušel.

— Čebelarjem. Obveščamo vse čebelarje, da
je prispel sladkor za pitanje čebel. Naročniki, ki
so sporočili, da bodo prišli osebo pona, ga bodo
dobili od petka dalje v društveni čebelarni v
Vošnjakovi ulici 4. Drugim naročnikom bomo ta-
koj poslali sladkor po železnici. Sladkor je kri-
stalst in rafiniran (bel) ter mešan z ogljem, zato
za čebelo neškodljiv. Okrog 2500 kg sladkorja je
še ostalo. Čebelarji, ki ga še niso naročili, ga
lahko takoj dobe v društveni čebelarni. Naro-
čite sladkor, da rešite svoje čebelne družine. Cena
8 Din franko Ljubljana. Tajnik.

Slastna hrana je »Sadvita«
Vonj, okus sta čudovita.

— Nepošten občinski blaginjak. V Vrapču pri
Zagrebju je bil uslužben za občinskega blaginjaka
Franjo Šurbek. Imel je skromno plačo, vendar pa
je leto dni sem tako razkošno živel, da se je
ljudem čudno zdelo, odkod dobi toliko denarja.
Začeli so paziti na njegovo delo v občinski upravi
in kmalu zasledili, da Šurbek ponevraje zaupni
mu denar. Okrajni glavar je takoj odredil natanč-
no preiskavo, ki je doslej ugotovila, da je Šur-
bek poneveril okrog 50.000 Din. Ta denar je bil
državni, namenjen za davčno upravo. Šurbeka so
aretirali in izročili sodišču.

— Pri trdovratnem zaprtju, napetosti v telesu,
preobčilici želodčne kisline, glavobolu, razdraženosti,
tesnobo, splošnem slabopojutju in utrujenosti
pospeši naravna »Franz-Josef« grenčica brez napora
in bolečin lahko izprazni črev vseh neprebavlje-
nih ostankov in v mnogih slučajih obvaruje pred
vnetjem slepiča. Najodličnejši zdravnik stotletja so
vporabljali »Franz-Josef« vodo z najboljšim uspe-
hom pri moških, ženskah in tudi otrocih. »Franz-
Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in
specerijskih trgovinah.

— 308 Din se je polakomnil. Varaždinski ko-
vač Budan je vložil pri obrtnem odseku mestnega
načelstva v Varaždinu prošnjo za obrtni list. Ker
ni priložil predpisane takse ni bil pristoj-
bine, je prišel k njemu neki mestni uradnik,
kateremu je Budan izročil nekaj nad 300 Din za
kolke in mestno pristojbino. Ker rešitve ni bilo,
je Budan začel urgirati. Tedaj so na mestnem na-
čelstvu ugotovili, da je izginil denar, in tudi
prošnjo z vsemi dokumenti. Poklicali so na odgo-
vor dotičnega uradnika, ki je končno priznal, da
je denar pridržal zase, akt pa je uničil. Mestno
načelstvo je zadevo izročilo sodišču, ki je urad-
nika obsodilo na 6 mesecev ječe.

— Zaprtje. Kliniki svetovnega slovesa so opa-
zili pri jetličnih, da so z naravno »Franz-Josef«
grenčico zgnila zaprtja, ki se kažejo v začetku
bolezni, ne da bi se pojavila pričakovana diareja.

— Bakrene, medene in aluminijaste pred-
mete izdeluje Josip Otorepec, Ljubljana, Za
Gradom. 9.

Nedeljski sport

V Ljubljani je prvenstveno tekmovalje prikra-
šeno za en termin. Zaradi turnirja, ki ga je organi-
zirala JNZ s pomočjo »Vremena«, je morala LNP
preložiti najvažnejšo prvenstveno tekmo Ilirija
Primorje. Mesto ni smo imeli tudi pri nas nekaj
izbranih turnir. Letos namerava LNP prirediti re-
prezentativne tekme, zato je porabila prost termin
za revijo svojih igralcev. Taki poizkusi so dobri.
Toda moštvi ne smeta biti tako sestavljeni kot
prejšnje. Posledica slabe sestave se najbolj jasno
vidi v rezultatu samem, ki je 3:2 v korist B-moštva!
Pa tudi igra sama je pokazala, da so v A-moštvu
igrali igralci, ki po svojem znanju tudi za trening-
tekmo ne spadajo v to boljše garnituro.

Prvenstvene tekme so igrali nemoteno drugod.
Tako so v Mariboru Atletiki s 4:0 podlegli Mari-
boru, ki je s to zmago prišel s tretjega na drugo
mesto, odigral je pa dve tekmi več kot Primorje,
ki je na drugem mestu. Zaradi tega je skoraj go-
tovo, da bo moral nazaj na tretje mesto. Sicer bo
pa prihodnja nedelja pokazala kaj in kako. Pri-
morje mora zopet v Maribor, kjer nastopi proti Ze-
leznici. Tudi v Zagrebu niso igrali vsi klubi.
Concordia in Hašk sta poslala svoje igralce v Bel-
grad. Igrala sta le dva kluba, ki prideta vpoštev za
državno prvenstvo. Gradjanski je odpravil Jugo-
slavijo s 6:1, Victoria pa Zeleznice s 5:2. Tabela
je ostala nespremenjena, in sta še vedno Gradjan-
ski in Concordia tista kluba, ki prideta vpoštev kot
nasprotnika našim klubom v tekmovalju za držav-
no prvenstvo.

V Belgradu so imeli v soboto in nedeljo prilo-
kosti videti najboljšie igralce iz vse države. Vsaj taka je
bila zahteva »Vremena«, ki je turnir organiziral.
Kako je bilo z igralci drugih podvez, ne vemo.
Toda gotovo je, da iz Slovenije pri tem turnirju
niso sodelovali naši najboljši igralci. Kdo je to za-
krivil, bomo še poizvedeli. V nedeljo so v pred-
tekmi igrali »plavi« in »rdeči«. Tekma je končala
nedoedno 2:2. V moštvo plavih je igral tudi Ko-
žak. Največje zanimanje je bilo za nastop zelenih
in »belih«. Zvezni kapetan je postavil v moštvo
»zelenih« predvsem igralce, katere bo vzel na tur-
nejo. Priznati moramo, da ima ing. Simonović do-
bro roko. »Zeleni« so odpravili »bele« s 3:0. Kot
najbolj soliden del moštva se je izkazala stara kri-
ška vrsta Arsenijević, Premrl, Marušić, h katerim
se bo priključil še Djokić iz Jugoslavije. Ti štirje
igralci so navduševali številne gledalce. Tudi z vrata-
ri so bili gledalci, najbrže tudi zvezni kapetan,
zadovoljni. Skratka, za velike reprezentančne tek-
me, katere nas letos čakajo v Španiji, Portugalski
in Češki, smo dobro pripravljeni. To je pokazal
dvoednevni turnir v Belgradu. Ako k zgoraj ome-
njeni krilski vrsti vzamemo še napadalec, ki so v
inozemstvu, Hiteca, Zivkovića, Beka in Sekulića,
imamo moči, s katerimi lahko nastopimo proti vsa-
kemu moštvu in se bomo gotovo dobro odrezali.

Reprezentančno tekmo, ki je izzvala pred 14
dnevi veliko senzacijo na Dunaju, so imeli v nedeljo
v Parizu. Tamkaj sta se srečali nogometni re-
prezentanci Italije in Francije. Na Dunaju je bil
stadion premajhen, čeprav je prostora za 60.000
gledalcev, v Parizu je bil pa Stade Colombes tudi
premajhen. Iz poročila, ki smo ga prejeli, posne-
mamo, da več kot 20.000 gledalcev ni moglo pris-
tvovali borbi na zelenem polju. Tekmi je pris-
tovalo 50.000 gledalcev, od teh je prišlo iz Italije
s posebnimi vlaki skoraj 10.000. Sam Mussolini je
v pozdravni brzojavki, ki jo je igralcem pred tekmo
prečital kapetan moštva, zahteval, da morajo »Azur-
ri« zmagati. Malo težko je šlo s to zmago, kajti
Franciozi so se borili tako energično, da so Italijani
le s težavo zmagali z 2:1. Franciozi so v prvem po-
času celo vodili z 1:0.

Redni občni zbor TK »Skala«, podr. Jesenice,
se vrši v sredo, dne 13. t. m. ob pol 8 zvečer v
salonu restavracije Mesar. Članstvo se vabi, da se
občnega zbora udeleži polnoštevilno.

Naglo, temeljito delo

opravi samo **Albus milo**
za umivanje.
To je pravo domače milo, milo
za vsako svrhu, dober hišni
duh in Vaš dobri škratelj.

Njegova obilna, mehka polna
pena odpravi vsako nesnago
kot začarano — z nog in rok,
iz blaga in svile, peri perilo

z **Albus-om**,
blešči se kot dragulji!

Celje

— Koncert KPD v Celju se je vršil v soboto
3. t. m. v dvorani Ljudskega doma in je v marsi-
čem prijetno iznenadil. Tako izbor pesmi kakor
pevovodja g. Močan. Skladbe kakor Ukmarjev
Motto so sploh trd oreh za zbor; da so ga izvajali,
kaže o trdni volji pevovodje, bližati se vedno bolj
sodobnemu programu. Ker je to prav za prav
prvi njegov nastop, moramo takoj poudarjati, da
je za svoj prvi nastop zelo siren in tempera-
menten dirigent, ki mu je na tem, da poda sklad-
be tako, kot to zahteva njihov značaj in ne išče
zunanjih efektov. Najboljše je izvajal zbor Ravni-
kovo »Žanjice«, Zeleznikovo »Jutro«, Pregljevo
»Da bi jaz znala, ker je moj« in Lajovecovo »Bo-
lest kovača«. Zbor razpolaga z izdatnimi, visokimi
soprani in prav takimi tenorji — je dobro vpet,
mislim pa, da bi prenesel še nekaj vaj. — Lj.

— Iz občinske seje. Na prošnjo stavbne za-
druge drž. nameščencev bo mestna občina polo-
žila kanal in vodovod ob cesti, ki bo otvorena
pri novih hišah zadruge med Oblakovo ulico in
Savinjsko železnico. Stroški se bodo krili iz vodo-
vodnega fonda za vodovod, stroški za kanal pa
se bodo krili iz plačil strank za akontacijo za
cestni prispevek. Pri poročilu pravnega odseka
je sporočil občinski odbornik Posavec, da se bo
vršila sodna razprava v zvezi z avtobusno kata-
strofo v Medložu v sredo 13. t. m. Občinski odbor
je izjemoma iz tehničnih razlogov spremenil svoje-
časni sklep, da občinski odborniki-odvetniki mest-
ne občine ne smejo zastopati. Soglasno se je skle-
nilo, da se poveri zastopstvo avtobusnega podjetja
v procesu obč. odborniku dr. Kalanu. — Za obrtni
odsek poroča obč. odbornik Dobovčnik. Nabav-
ljalna zadruge drž. uslužbencev prosi za koncesijo
za restavracijo v poslopju starega okroglega so-
dišča. Odsek je protij krajevni potrebi, vendar pa
je bil sprejet predlog prof. Mastnaka, da se naj
izreče občinski svet za krajevno potrebo.

— V mestni klavirni je bilo v preteklem ted-
nu zaklanih 12 volov, 9 krav, 34 telet, 2 telci,
39 svinj in 1 bik. Uvoženih in pregledanih pa je
bilo 519 kg teletine, 281 kg svinjine in 70 kg sve-
že slanin. Na klavirni je bilo vplačanih 2329 Din,
na oglednini pa 435 Din.

— Nezgode in nesreče. Mizarski vajenec Piki
Jakob iz Gotovelj se je pri delu vžagal v levo
roko. — Dinarico Zabukovsko Marjo iz Jaz-
bine pri Dramljah je napadel neki moški s kolom
ter jo težko poškodoval na glavi in ji zlomil levo
roko. — Marija Zagorenova, hčerka tovarniškega
delavca iz Latkove vasi pri St. Pavlu je padla
doma s klopi ter si zlomila desno roko. — Dni-
narja Zlavska Jožeta iz Brezove pri Šmartnem v
Rožni dolini je napadel podivjan vol in ga pritis-
nil ob zid. Pri tem je zadobil Zlavs teške po-
škodbe.

— Zanesljivo kaljiva semena vseh vrst, vrtna
in poljska pri tvrdki Anton Fazarinc, Celje.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 13. aprila: 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne
vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvin-
tet. 18.30 Prof. P. Brežnik: Pudin Mihajlo, jugosl.
iznadelci. 19.00 Dr. N. Preobraženski: Ruščina.
19.30 Literarna ura: Magajna: Gornje mesto (Fr.
Vodnik). 20.00 Prenos iz Prage: Simfon. koncert.
22.00 Čas in poročila.

Četrtek, 14. aprila: 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne
vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvin-
tet. 18.30 Dr. St. Gogala: Krščanstvo in marksizem
19.00 Dr. A. Bajec: Italijanska 1930 Dr. M. Rupelj:
Srbohrvaščina 20.00 Pero Horn: Poglavje iz vzgo-
jevalca 20.30 Pevski koncert gdne Pie Igrisanu,
primadone bucareške kr. opere. Na kitaro jo spre-
mlja g. N. Vamasenco 21.15 Duet: klavir in harmonij,
izvajata gdna Gnejzda in g. Kaškarov 22.00 Fantje
na vasi, pevski kvartet (gg. Zvonimir, Jakob in
Stane Lumar in Pavlica Miro) poje slovenske na-
rodne pesmi 22.30 Čas, poročila

Drugi programi

Četrtek, 14. aprila:

Budapest: 12.05 Radio kvintet 19.00 Večerni
koncert 20.25 Goethe in glasba, Ciganska glasba —
Dunaj: 11.30 Operni koncert 19.40 Koncerti — Pra-
ga: 19.20 Judovski nabožne pesmi 21.45 Pianinski
koncert — Langenberg: 21.00 Prenos koncerta iz
New Yorka 21.35 Jazz — Rim: 20.45 Večerni koncert
— Bolgrad: 12.05 Radio orkester 20.30 Radio orke-
ster 21.30 Ljubljana — Berlin: 19.10 Plesna glasba
22.30 Kabaret in komika — Stuttgart: 12.00 Opol-
danski koncert 21.00 Monakovski komponisti 22.45
Plesna glasba — Barcelona: 20.00 Plesna glasba —
Milan: 11.15 Izbrana glasba 20.15 Lahka glasba

Naznanila

Ljubljana

Koncert priznanega mladinskega pevskega zho-
ra Trbovlje-Vode bo v nedeljo 17. aprila ob 11 do-
poldne v veliki dvorani Uniona v Ljubljani. Izvajali
bodo spored, ki so ga odšli z velikanskim aplav-
zom v Belgradu pred tamkajšnjim občinstvom in
kraljevo družino. O umetniški dovršenosti tega
zbora bi bilo na tem mestu odveč poudarjati. Vsi
kritiki so ga enodušno odlično ocenili. Vsa ta pri-
znanja pa ne dosegajo moralnih uspehov, ki jih
dosega ta mladina, to je tista mladina, čije očetje
so pod neznanostjo gospodarskim in socialnim bre-
menom, ki zro pred seboj v črno bodočnost. In kdo
bi izostal prireditvi teh otrok, da vidi njih oči, iz
katerih sijajo žarki neustrašenega optimizma?!

Stalna prosveta ima nocoj ob pol 9 sejo.
Vseuč. prof. dr. A. Gosar bo v sredo 13. t. m.
ob 18 predaval v zbornišni dvorani univerze o
»socioloških in ekonomskih osnovah moderne dru-
žabne reforme«.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani pri-
redi v petek 15. aprila ob 18 na internem oddelku
obče drž. bolnišnice znanstveni sestanek s slede-
čim programom: 1. Dr. L. Merčun: Demonstracije
nekaterih zanimivih slučajev. 2. Dr. V. Menšol:
Febris biliosa hemoglobinurica. Vsi zdravniki vab-
ljeni.

Ustanovni občni zbor Zveze bojevnikov, sku-
pine Ljubljana-Sv. Peter, bo drevi ob pol 9 v go-
stilni g. Leopolda Zupančiča, Jegličeva cesta 15. Na
tem ustanovnem občnem zboru bo govor o smerni-
cah Zveze in nalogah naše nove skupine, ki bodo
posvečene v prvi vrsti humanitarnemu in socialne-
mu namenu. Vabimo na občni zbor vse bivše voja-
ke iz svetovne vojne. Če kateri ni dobil pismenega
povabila, naj se vseeno odzove. — Sklicatelji.

Mladinski dom na Kodeljevem. Film »Ben Hur«
se bo predvajal v Kinu Kodeljevem od petka 15. aprila
naprej ob 5 in 8 zvečer. Ker je zanimanje izred-
no veliko, si že zdaj rezervirajte vstopnice. Telefon
31-62. — Opozorjamo na film »Sveta Elizabeta«, ka-
tereja predvaja danes ob 5 in 8 Kino Kodeljevo.

Maribor

Francoski krožek slavi letos 10 letnico obstoja
v Mariboru. V proslavo tega jubileja bo priredil
krožek 15. aprila v Narodnem gledališču glasbeno-
dramatski večer. Ta prireditev naj zopet da naše-
mu občinstvu priliko, da z lepo udeležbo pokaže
empatije prijateljskemu narodu. Začetek ob 20.
Vstopnine ni. Sedeži se rezervirajo najkasneje do
14. aprila ob 10—12 v pisarni Vesne.

Celje

Občni zbor Pevskega zbora KPD se bo vršil v
četrtek 14. aprila ob 20 v pevski sobi Doma v Sa-
mostanski ulici. — Občni zbor SPD se bo vršil no-
coj ob 20 v Narodnem domu. Člani in prijatelji
vabljani! — Koncert prvega slovenskega vokalnega
kvinteta s slovenskimi in češkimi zbori bo v so-
boto 16. aprila ob 20 v Celjskem domu. — Dekliški
sestaneke nocoj ob pol 20. Zanimivo predavanje. Pri-
dite točno!

Ptuj

V sodni dvorani je bil aretiran. Neprijetno
presenečenje je moral te dni doživeti v sodni dvo-
rani Franc K. iz Haloz, katerega je sodišče zasli-
šalo kot prič. Pri razpravi se je izkazalo, da je
vedoma krivo izpovedal, radi česar je odredil sod-
nik njegov pripor in Franceka so pazniki kar iz
sodne dvorane odgnali v keho. Sodišče je uvedlo
proti njemu kazensko postopajo.

Dva prijatelja. V ptujsko bolnišnico so pre-
peljali iz Bukovec pos. sina Franca Kukovca, ka-
tereja je njegov tovariš tako obdelal, da je dobil
hude poškodbe.

Jesenice

Te dni se poslavlja z Jesenic priljubljeni
ljudskošolski učitelj gospod Peter Golobič, ki je
premeščen v Primskovo. Bil je nekaj časa tudi
knjižničar Krekovega prosvetnega društva, naj-
več pa se je počel z esperantom. Bil je v stiku z
esperantisti vsega sveta in tudi v Sloveniji je
mnogo pripomogel k zanimanju za ta svetovni
jezik. Šolarji kakor tudi KPD ga bo težko po-
grešalo.

V ponedeljek zjutraj se je po štiritedenskem
preledku zopet oglasila tovarniška sirena. Toda
tulla je le za nekatere delavce, ki so pričeli v
ponedeljek zjutraj delati, velika večina pa je še
vedno na cesti. Koliko jih bo sploh tako nesreč-
nih, da bodo za vedno odpušteni, se trenutno še
ne ve.

Skrivnost čudaka

»Slovenec«^c je pred kratkim poročal, da je zapustil Henrik Basoe, nemški državljani, ki je umrl na Južnem Tirolskem v sedanji Italiji, vse svoje veliko premoženje kitajskemu narodu v svrhu uspešne življenjske borbe z belo rasoc. (Berliner Zeitung am Mittag) prinaša jako zanimive podrobnosti o tem človeku in njegovi čudaški oporoki.

Kitajska diplomata v Briksnu.

Proti koncu letošnjega februarja so se zglasili pri županu v Briksnu dva Kitajca in en Italijan.

Vojvoda Guise, pretendent na francosko krono. Člani izredno velike burbonske kraljevske rodbine so se zbrali nedavno v Angliji in sklenili, da bodo svoje premoženje enotno upravljali. Za predsednika upravljalnega odbora je bil izvoljen vojvoda Guise.

Slednji se je predstavil kot Jianozi, generalni konzul kitajske republike v Rimu. Njegova spremljevalca sta bila kitajski poslanik v Rimu Tsang-Lu-Fo in njegov prvi tajnik dr. Čon-Ju. Konzul Jianozi je sporočil, da sta prišla Kitajca ogledat oporoko pred kratkim umrlega Henrika Basoeja, in predložil njegovo predsmrtno pismo na poslaništvo s tozadevnimi navodili. Župan je poklical notarja Lachmüllerja, ki je varoval oporoko in zapuščino. Notar je sporočil, da je umrl v Bonn pristojen Henrik Basoe v starosti 81 let v Briksnu in zapustil oporoko v malem kovčegu pod posteljo v podstrešni sobici, kjer je stanoval. Oporoka se je glasila: »Podpisani Henrik Basoe, rojen leta 1850 v Bonu, izjavljam, da je moja zadnja volja: vse moje premoženje, ki ga imam ali bom pridobil v slučaju, da bo narasla cena mojih vrednostnih papirjev, zapuščam v popolno neomejeno lastnino kitajskemu narodu. Hočem, da bi bilo izročeno kitajski vladi pod pogojem, da bo uporabila ves moj kapital za borbo proti evropski rasi. Želim, da bodo moji ostanki prepeljeni in pokopani v Bonu. Potrjujem, da sem spisal to oporoko popolnoma zdrav na duši in telesu.«

Milijonar.

Notar je priznal, da je oporoka popolnoma v redni ter Kitajcema v županovi navzočnosti uradno izročil zapuščino v obliki starega oguljenega kovčega. Slednji je vseboval 50.000 različnih zlatnikov vseh evropskih dežel v skupni vrednosti 50.000 mark, za 30.000 mark bankovcev, različne državne vrednostnice, čekovne knjižice, poročila o tekočih računih pri različnih denarnih zavodih in tri ključke od oklopnih predalov pri bankah v Londonu, Baslu in Berlinu. Vse premoženje je znašalo po notarjevi približni cenitvi najmanj 5 milijonov lir. Kitajca sta obiskala Basoejev grob, kamor sta nesla šopek vijolic, obljubila odrediti prevoz krste v Bonn in se s kovčgom povrnila v Rim. Zgodba Basoejeve zapuščine je s tem zaključena, a tem več skrivnosti vsebuje njegova življenjska zgodba.

Berač.

Basoe je živel v revnih razmerah, in so ga vsi smatrali samo za berača. Prikazal se je v Briksnu šele leta 1927. Po zunanosti je bil visok koščen starec s sestradanim rumenim obrazom. Njegova obleka je visela v capah. V roki je nosil svoj kovčeg, ne da bi kdo slutil, koliko je vreden. Najel je revno podstrešno sobico pri neki stari vdovi. Meščani ničesar niso vedeli o Basoejevi preteklosti in jih je tudi malo zanimala. Kakor rečeno, so ga smatrali za ubožanega postopača. Basoe je pobiral po ulicah trske in stare časopise, ki jih je menda prodajal na starini. Večkrat je skrivnostno izginil za več dni. Morebiti je potoval v inozemstvo, da bi vodil svoje denarne zadeve? Nihče ni vedel, da bi kdaj šel na kolodvor. Če se je povrnil domov, je vedno skrbno zaklenil vrata in se dolge ure na samem pogovarjal v jeziku, ki ga ni razumela hišna gospodinja. Ve samo, da ni bila to italijansčina niti nemščina. Zvečer je stanovalcu redno morala izdatno zakuriti gašperčka. Basoe je imel rad veliko vročino. Sam si je pripravil kosilo iz mleka, krompirja in kruha. Venomer je sežigal neke papirje. Gospodinja domneva, da je uničil neprodane stare dnevnike. Nikakor ni slutila, da bi gorele v njeni peči važne politične listine.

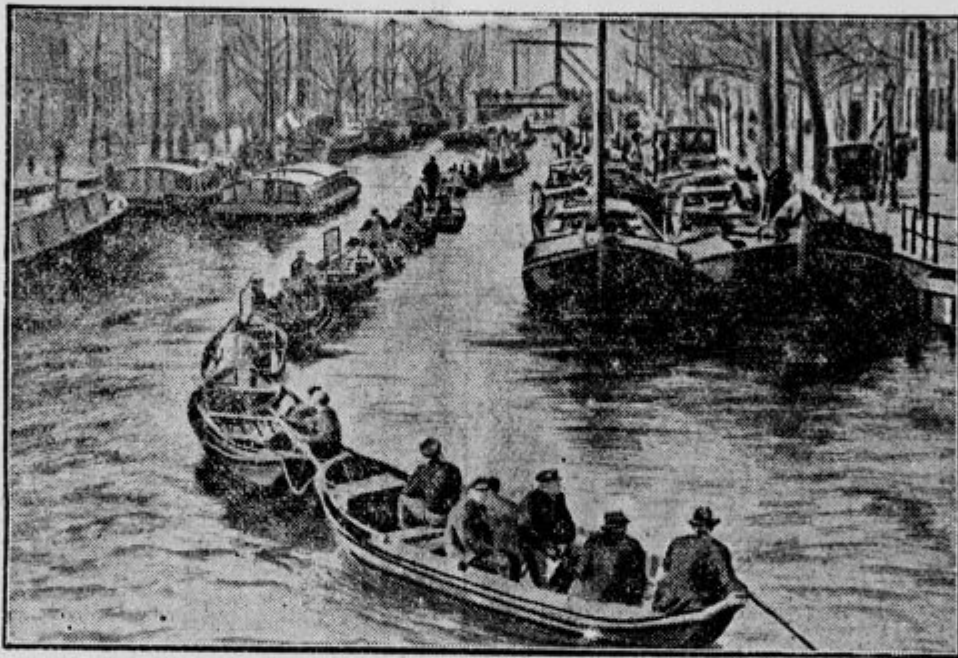
Atentat na dr. Luthera. Ko se je predsednik nemške državne banke dr. Hans Luther hotel odpeljati v Basel na posvetovanja reparacijske banke, sta ga na berlinskem kolodvoru napadla dva nemška nacionalista in oddala več streliv. Dr. Luther je bil k sreči samo lahko ranjen.

Vohun.

A izgleda, da je imel Basoe važne in nevarne posle. V njegovem kovčegu so našli dokaze, da ni bil samo skopuški milijonar. Prav spodaj je ležala slika Viljema II. z lastnoročnim cesarjevim podpisom z dne 27. januarja leta 1931. Zraven so našli več sovjetskih uradnih pisem in rusko osebno izkaznico na ime Henrika Basoeja. Na temelju nekake drugega pisma so ugotovili, da je bila ta sovjetska izkaznica ponarejena. Izvirala je iz oddelka za pobijanje komunizma notranjega ministrstva neke evropske države. Berač je bil nedvomno vohun. A kdo ve, kako pisano preteklost je doživel v Evropi in na Daljnem vzhodu? Pismo na rimsko poslaništvo je bilo spisano v francoščini in vsebovalo tudi več obveznih vjdnih stavkov v kitajščini!

Zadnji izlet.

Koncem leta 1927 je Basoe zadnjič izginil iz Briksna. Gospodinja ga je zaman pričakovala več mesecev in naposled verjela, da je umrl. Vzela je drugega podnajemnika. A v začetku leta 1931 se je Basoe zopet prikazal v Briksnu. Ko je zvedel, da je njegova soba zasedena, je takoj gospodinjini plačal ves dolg in si poiskal novo stanovanje. Postal je še bolj suh in redkobeseden. Samo zvečer je imel slepkoprej dolge samogovore. Zopet je nabiral trske in papir, kuril železno peč in kuhal kosilo. Nova gospodinja je nekoč stopila v sobo, ko je sedel Basoe na tleh in brskal v kovčegu. Sunkoma je zaprl pokrov in gospodinjini pokazal staro fotografijo nemškega častnika v uniformi, ki so jo nosili okoli leta 1870. »To sem jaz,« je rekel, »a me najbrž ne boste spoznali.« Gospodinja mu ni verjela. Mislila je, da se berač samo baha s staro sliko, ki jo je bogvekje našel. Basoe je vprašal: »Ali imate moške sorodnike?« Gospodinja je odgovorila: »Zakaj pa to vas zanima?« Basoe se je nasmešnil. »Kmalu bo vojna, huda vojna, mamica!« je zamolklo dejal. »Kmalu bodo šli k vojakom vsi vaši sorodniki.« Nihče ne ve, koliko skrivnosti je odnesel čudaški bogataš v svoj grob.

Demonstracije brezposelnih na vodi. Brezposelni pristaniški delavci v Amsterdamu so te dni priredili posebno demonstracijo. Povezali so vse rešilne čolne, ki jih je motorni čoln vlekel po vseh kanalih, ki križajo mesto in demonstrirali proti vladi.

Policija razganja demonstrante na glavnih ulicah Budimpešte. Radi vstavitve socialističnega glasila »Nepszavec«^c so v madjarski prestolnici stavci pričeli stavkati. Prišlo je do demonstracij, ki jih je policija nasilno udušila. Po vsej Madjarski vlada veliko razburjenje in se vedno bolj širi pokret za svobodo tiska in govora.

Čuden dež

Redko prirodno pojavu so doživeli te dni v srednji Italiji. Padal je tako imenovani »blatni dež«, ki je poleg »rdečega dežja«^c v starih pravovernih časih vzbujal velik strah med prebivalstvom. Pa tudi še dandanes misli ljudstvo, da je tak dež znak bližajočih se slabih dni. »Blatni dež,«^c ki je pred par dnevi padal po srednji Italiji, so preiskali in ugotovili, da je vseboval mnogo železnih mineralnih sestavin. Očividno so vetrovi zanesli prah iz saharke puščave nad Italijo in povzročili ta redek prirodni pojav.

Ženska policija v Indiji. Kakor v nekaterih evropskih državah so tudi v Indiji vpeljali žensko policijo, ki bo skrbela za varstvo potujočih deklet, žena in otročičev.

Pogumen letalec

Francoski inženjer Albert Sauvant je pred meseci izumil »nerazbitno kabino«^c za letalo. Posebne vzmeti morajo obvarovati letalca pri padcu iz poljubne višine. Oblasti niso ugovarjale, dokler so se nahajali v padajoči kabini samo kuni, jajca in termometri. A prepovedale so kljub dosedanjemu uspehu nadaljnje poizkušnje, ko je hotel izumitelj v višini 1200 m tvegati človeško življenje. Sauvant je bil pripravljen osebno tvegati padec. Pilot bi moral samo odklopiti s pomočjo posebnega vzvoda kabino v zraku ter na to mirno pristati na tleh.

nesljivost izuma, bo utegnil preprečiti številne nesreče in obvarovati dosti življenj. Letalec, ki je do zdaj obsojen na smrt ali nevaren skok s padalom, ne bo v bodoče delil usode ponesrečenega letala. Zasukal bo samo vzvod, in se bo »nerazbitno jajce«^c mirno spustilo na tla. Njegova prožnost bo preprečila vse slabe posledice od sunka pri spuščanju.

Ženski bankir - zaprt

Gospo Hanau, ženski bankir in izdajateljica razširjenih časopisov, so zopet zaprli.

Spomnimo se razburjenja, ki ga je povzročila njena prva aretacija vsled tega, ker je v svojem finančnem časopisu hvalila vrednostne papirje, — ki so bili brez vrednosti. Ko so jo zaprli, se je javnost zgražala nad tem, kako se je moglo zgoditi, da je ta žena tako dolgo varala svet in spravila tisoče ljudi v nesrečo. To ogorčenje pa je kmalu popustilo, kajti veliko poslancev in senatorjev je bilo v njeni službi. Madame Hanau pa ni utihnila. Ker je niso hoteli spustiti, je pričela z gladovno stavko in vsa Evropa se je smejala, ko je lepega dne enostavno zapustila ječo. Ni pa pobegnila, marveč ostala v Parizu. Nedavno je objavila v svojem listu tajno poročilo o finančnem položaju v Evropi. Akt je bil brezdvoma ukraden iz finančnega ministrstva. Preiskava je nadalje dokazala, da je bila gospa Hanau v zelo dobrih zvezah s sovjetskimi emisarji in da je dobivala večje vsote tudi od nemškega poslaništva in od raznih nemških industrijskih koncernov. Zato pričakujejo, da se iz zadeve razvije velik mednarodni škandal.

Nedelja - olajševalna okolnost

Na mestni hiši v južnofrancoskem mestecu so te dni nalepili sledeč sklep občinskega odbora: »Kogar zaloti mešna policija v pijanem stanju, bo kaznovan z globo deset frankov. Ob nedeljah in praznikih znaša ta globa samo pet frankov.«

Prvi »smoker«^c dan na Finskem. Na Finskem je bilo z ozirom na izid ljudskega glasovanja pred par dnevi zopet dovoljeno točenje alkoholnih pijač. Pred prodajalnami in točilnicami alkoholnih pijač se je zbrala ogromna množica »žejnih«^c ljudi. Naval je bil tako velik, da je morala posredovati že pri prodaji policija, ki je pozneje imela seveda še več posla z izgredniki.

